

DE HAAGSE TIJDEN

Verwondering in kleur

Pag. 3

Haagse hippies en hennep

Pag. 6

ALTIJD LEKKER LOPEN

Ontdek het gevoel van
Hartjes
dameschoenen

IN DIVERSE KLEUREN

JOHAN WASSENAAR

Prins Hendrikstraat 132-134
Den Haag

070 - 363 75 19

Johanwassenaar.nl

De Haagse krant van alle tijden

Haagse bleekneusjes

An het eind van de negentiende eeuw waren de leefomstandigheden in de grote steden bar en boos. Met name in de krottenwijken waar grote gezinnen woonden, heerste bittere armoede. Slechte hygiëne, hongersnood en rondwarende ziekten sloegen keihard toe en zorgden voor grote kindersterfte. Veel bewoners werden door de kerk of door het Burgerlijk Armbestuur bedeed. Soms net genoeg om het hoofd boven water te houden. Maar ondanks de bijstand bleef het voor veel gezinnen kommer en kwel. Het zorgde ervoor dat een groot aantal kinderen al op jonge leeftijd te werk werd gesteld. Vaak in zware omstandigheden in kille, smerige fabrieken en havens. Het was een hard en bitter bestaan, waarin een kind al snel jeugd en onschuld verloor.

Het waren met name artsen en onderwijzers die als eerste aan de bel trokken. Ze hadden oog voor de erbarmelijke leefomstandigheden waar vele armoedige en kansloze stadskinderen in opgroeiden. Door die aandacht groeiden in de maatschappij het besef dat er iets gedaan moest worden om het welzijn van die kinderen te verbeteren. Het zorgde ervoor dat er vakantiekolonies en gezondheidsoorden werden opgericht, waar arme stadskinderen tussen vier en twaalf jaar konden bijkomen. Al snel had iedere zuil, protestant, katholiek of anderszins, een kinderherstellingsoord voor hun eigen achterban. De

term bleekneusjes werd tussen 1883 en 1970 gebruikt voor de stadskinderen die als gevolg van armoede, ondervoeding en gezondheidsproblemen tijdelijk in een gezondheidskolonie of vakantieoord werden geplaatst.

In 1883 werd in Den Haag de 's-Gravenhaagse Vereniging van Gezondheidskolonies opgericht. Duizenden Haagse bleekneusjes kregen daardoor een tijdelijk onderkomen in een van de huizen in de bossen, aan de kust of op het platteland. Het doel was om de kinderen zes weken lang in een gezonde en vredige omgeving lichamelijk en geestelijk aan te laten sterken. Met heerlijk

eten in overvloed, comfortabele bedden en lekker spelen in de frisse buitenlucht. Maar het was geen vrijheid blijheid. Er heerste een strak regime van rust, regelmaat en reinheid. Bij aankomst werden de kinderen eerst met groene zeep van top tot teen grondig gewassen en op luizen gecontroleerd. Op vaste tijdstippen werd er gegeten, gerust en bewogen. Iedere dag stonden de kinderen in de rij voor een vieze lepel levertraan met daarna een suikerklontje. In sommige kolonies werden ook staatabletten gegeven. Het streven was om de kinderen tijdens hun verblijf zoveel mogelijk aan te laten komen. Het ontbijt en

Centrale commissie voor uitzending van Nederlandsche kinderen naar buiten. Prent uit 1919 door Willy Sluiter, collectie HGA

avondeten bestond dan ook uit melk met vellen, dikke pap en goed belegde boterhammen. 's-Middags kregen de kinderen een stevige maaltijd met groenten, aardappelen, vlees en weer pap. De kinderen moesten net zo lang blijven zitten tot het bord leeg was.

Het kwam met regelmaat voor dat een kind niet voldoende in lichaamsgewicht aankwam en daardoor langer in de kolonie moest blijven. Ochtendgymnastiek en lange natuurwandelingen behoorden tot de dagelijkse gang van zaken. Tussen de activiteiten door kregen de kinderen onderwijs, waarin veel aandacht werd besteed aan omgangsvor-

men en hygiëne en afhankelijk van betreffende geloofsovertuiging ook levensbeschouwing en godsdienst. De bleekneusjes mochten wekelijks een brief schrijven aan hun familie. Met potlood, zodat de leiding nare voorvallen of klagende verhalen konden uitgummen. Ook het slapen was gebonden aan regels en regelmaat. De bleekneusjes gingen op vaste tijden naar bed en werden verplicht op hun rechterzij te gaan liggen om het hart aan de linkerkant te ontlasten.

Jan Kaffa
jankaffa@hotmail.com

Vervolg op pagina 9

De 's-Gravenhaagse Vereniging Naar het Strand verzorgt uitstapjes voor bleekneusjes. Foto uit 1900, collectie HGA

Ook uw huis verkopen? Bel ons nu!

THE REAL ESTATE COMPANY
HOUSING & RELOCATION

- ✓ Persoonlijke aandacht
- ✓ Professionele service
- ✓ Uw verkoop en verhuur makelaar
- ✓ Nu met gratis styling advies

Bilderdijkstraat 16, Den Haag • T: 070 - 763 04 08 • www.trechousing.nl

CUVO. Zorg voor uw uitvaart.

CUVO UITVAARTZORG ONDERDEEL VAN COÖPERATIE DE VOLHARDING

BEL BIJ EEN OVERLIJDEN OF VOOR EEN
AFSPRAAK 070 346 95 71 | WWW.CUVO.NL

DEN HAAG
EN OMSTREKEN

BRIEVENBUS

De gratis rubriek 'Brievenbus' is een zeer populaire!
Hulp nodig of wilt u een reactie plaatsen?
Mail naar redactie@dehaagsetijden.nl

Rie Cramer

Wat een leuk en bijzonder artikel van Carl Doeke Eisma over Rie Cramer in De Haagse Tijden van 31 mei. Ik ben een verzamelaar van haar boeken en andere voorwerpen, zoals allerlei blikken en bussen en een tas met de getoonde blauw band afbeelding er op. Dit alles wil ik gezien mijn leeftijd, 83 jaar, tegen betaling overdoen aan andere liefhebbers tegen een aanvaardbaar bod. Daarnaast ben ik, als geboren en getogen Hagenaar, al heel lang een Den Haag en regio verzamelaar en ik bezit daar honderden boeken

en ook zeldzame reclames over. Van voorheen bekende bedrijven zoals Pander, ZHB (Zuid-Hollandsche Bierbrouwerij) glazen, Krul boeken, Hus en ook ansichtkaarten van o.a. Den Haag en Scheveningen. Ik woon nu in Rijswijk Z.H. en ben bereikbaar voor een afspraak voor bezichtiging via onderstaande mail.

Kees Smits
keessmits@hotmail.com

Borrel Cornelis Planting Dalton Mulo

Op zondag 3 juli houdt de eerste lichting van de Cor-

nelis Planting Dalton Mulo een (laatste?) borrel. Zij zijn nu 75-78 jaar. De borrel is in Eetcafé De Stamboom, hoek Thomsonlaan/ Eikstraat in Den Haag vanaf 16.00 uur. Heeft u door wat voor omstandigheden per ongeluk geen uitnodiging ontvangen? Bij deze bent u natuurlijk van harte welkom. En neem gerust uw partner mee. Bij (hopelijk) mooi weer kunnen we op het terras zitten. Komt allen, wellicht de laatste keer. Drank en hapjes zijn voor eigen rekening. Er kan ook gegeten worden. Eventuele info kunt u via mij verkrijgen (via 06-21801730 of onderstaand mailadres).

Rob Mindé
romin@ziggo.nl

Paatje en Tante Truus

In de jaren zestig ging ik met mijn ouders en oma's regelmatig eten bij 'Paatje en Tante Truus', een Indonesisch restaurant (Oud Indië?) op het Noordeinde. Althans, in mijn herinnering was het daar. Ik

zou zo graag willen weten op welk nummer dat restaurant zat en wat daar nu gevestigd is. Wie weet hier meer over? Bij voorbaat dank.
Aline Werner
awernerbal@icloud.com

Vroeger

Wat een treffende opvallende zin op het voorblad van De Haagse Tijden van 31 mei. Deed mij aan veel aan vroeger denken. De meeste kranten in het Haagje zijn verdwenen. De Haagsche

Courant. Het Binnenhof. De Waarheid en niet te vergeten Het Vaderland. Daar heeft mijn broer Boudewijn als fotojournalist en technicus nog gewerkt (zie foto). Heel vroeger ben ik nog wijkloper geweest bij de Haagsche Courant. Ik had de hele Fahrenheitstraat, met allemaal week klanten. Als die niet betaalden moest je het voorschieten en dit werd in mindering gebracht van je loon. Wat is er in korte tijd niet allemaal verdwenen. Te veel om het allemaal op te noemen. Zoals het grootste gedeelte van de PTT. De Rijks Automobiel Centrale met 13 vestigingen in het land en 550 man personeel. Daar ben ik 40 jaar werkzaam geweest als monteur en de laatste 30 jaar als inkoper.

Ruud Vermeulen
ruud.ank.vermeulen@gmail.com

Op zoek naar...

Om uiteenlopende redenen zoek ik contact met familie/bekenden van onderstaande personen:
Hans van den Berg, geb. 15-8-1933 (DH)
Sarolta van der Laan-v. d. Berg, geb. 19-5-1938
Hans Steijger, geb. 30-5-1932 (DH)
Pieter Vermeeren, overl. 5-11-2000 (Rijswijk)
Antje van Wichen, overl. 2-06-2012 (Leiden)
Luise Nidrich geëmigreerd naar CND
Kent u deze personen? Dan hoor ik graag van u via telefoonnummer 024-3602835 of onderstaande mail.
Bart Steenbergen
bst@chello.nl

Hotel Wittebrug

In De Haagse Tijden van 8 maart jl. verscheen mijn artikel *Hotel Wittebrug leeft nog steeds!* Medewerkers schreven herinneringen op aan hun eerste baan in het vermaarde Hotel Wittebrug aan de Badhuisweg in Den Haag, meer dan vijftig jaar geleden. Gasten, leveranciers en buurtgenoten gingen ook terug naar die tijden van grandeur en krompen in de pen. Op veler verzoek zijn deze verhalen gebundeld in een boekje, aangevuld met historische foto's en een stukje geschiedenis over ontstaan, glorieertijd en ondergang van het hotel. Het boekje, van A4 formaat met soft cover, komt in augustus uit en is tegen kostprijs à € 12 beschikbaar (excl. eventuele verzendkosten). Bent u geïnteresseerd, stuur dan een mailtje naar crab@telfort.nl. Inschrijving voor de eerste druk sluit 14 juli a.s.
Eeke Crabbendam
crab@telfort.nl

Hotel Wittebrug leeft nog steeds!**Verzamelde herinneringen**

Samengesteld door Eeke Crabbendam

Uitgeverij De Haagse Tijden
Laan van Meerdervoort 174
2517 BH Den Haag

Ook te volgen via Facebook, Instagram, Twitter en LinkedIn.

Uitgave:

Uw krant is elke twee weken in een oplage van tenminste 65.000 exemplaren gratis af te halen op circa 360 distributiepunten in Den Haag, Zoetermeer, Westland, Delft, Midden-Delfland, Leidschendam-Voorburg, Rijswijk, Pijnacker-Nootdorp en Wassenaar.

Redactie:

De artikelen, verhalen en foto's in onze krant worden aangeleverd door onze lezers. De ingezonden artikelen zullen ook gebruikt worden op de website en onze sociale media kanalen.

Hergebruik van de artikelen en foto's is aan de uitgever. Voor de vaste columnisten geldt een andere regeling. U kunt uw verhaal insturen naar: redactie@dehaagsetijden.nl

Abonnementen

Voor € 75,00 per jaar kunt u de krant in Nederland thuis ontvangen per post. Buiten Nederland ontvangt u de krant voor € 95,00 per jaar. Een abonnement vraagt u aan via de klantenservice.

Alle uitgaves van De Haagse Tijden kunt u terug vinden op de website www.dehaagsetijden.nl/archief

Adverteren

Wilt u ook adverteren in De Haagse Tijden? Vraag naar de mogelijkheden bij Daphne Brückel of Jolanda Kraanen en bel 070-3607676 of mail naar info@dehaagsetijden.nl

Hoofdredacteur

Sanne Groeneboer
redactie@dehaagsetijden.nl

Vaste auteurs

John Vroom
Marcello & Els
Milja de Zwart
Robert Mindé

Fotografie

De Haagse Tijden heeft de moeite genomen om de rechtmatige eigenaar van de gepubliceerde foto's te vinden. Als u meent de publicatierechten te hebben, kunt u contact opnemen met de uitgever.

Vormgeving

Brückel Reclame BV

Lezersservice

De lezersservice is te bereiken van maandag t/m vrijdag van 10 - 12 uur op: 070 - 345 76 97

Verwondering in kleur

In Kunst aan de Dijk Kortenhoef bij Hilversum, is tot 3 juli 2022 een expositie van de Haagse kunstenaar Jan Roëde (1914-2007) te zien. Zijn leven lang werkte hij aan een bijzonder oeuvre, waarbij hij zich liet inspireren door grote voorgangers als Henri Matisse, Juan Miró en Paul Klee. Zijn schilderijen kenmerken zich door een prachtig kleurgebruik en aantrekkelijke en vrolijke thema's. Roëde was lid van de zogenaamde Posthoorngroep. Cobra-kunstenaars vroegen hem bij hen aan te sluiten, maar Roëde ging liever zijn eigen weg.

Jan Roëde werd geboren als Jan Roede in Groningen. Zijn vader stierf toen hij nog maar twee jaar oud was. Na enige omzwervingen vertrokken zijn moeder en de kleine Jan naar Den Haag. Deze stad werd de thuisbasis van Jan Roëde. Hij volgde in de jaren dertig een opleiding als tekenleraar aan de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten. Vervolgens ging hij werken bij een reclamebureau en volgde hij in de avonduren, aan dezelfde academie, de reclameopleiding. Hier kreeg hij les van Gerrit Kiljan en Paul Schuitema. Beide docenten waren diep doordrongen van de Bauhaus-idealen en de vernieuwende lesmethoden van het Bauhaus. Roëde stortte zich ook in het culturele uitgaansleven. In de cafés Het Wachtje en De Posthoorn ontmoette hij schrijvers als Simon Carmiggelt en bekende acteurs van het Residentie Tooneel - de voorloper van de Haagse Comedie - zoals Paul Steenbergen, Guus Oster en Caro van Eyck. Voor Carmiggelt ontwierp hij in 1940, kort voor het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog, de eerste gebundelde cursiefjes *Vijftig dwaasheden, beleefd en verteld door S. Carmiggelt*. Daarnaast ontwierp hij affiches, reclamefolders en maakte hij boekillustraties.

Portret Jan Roëde, collectie RKD

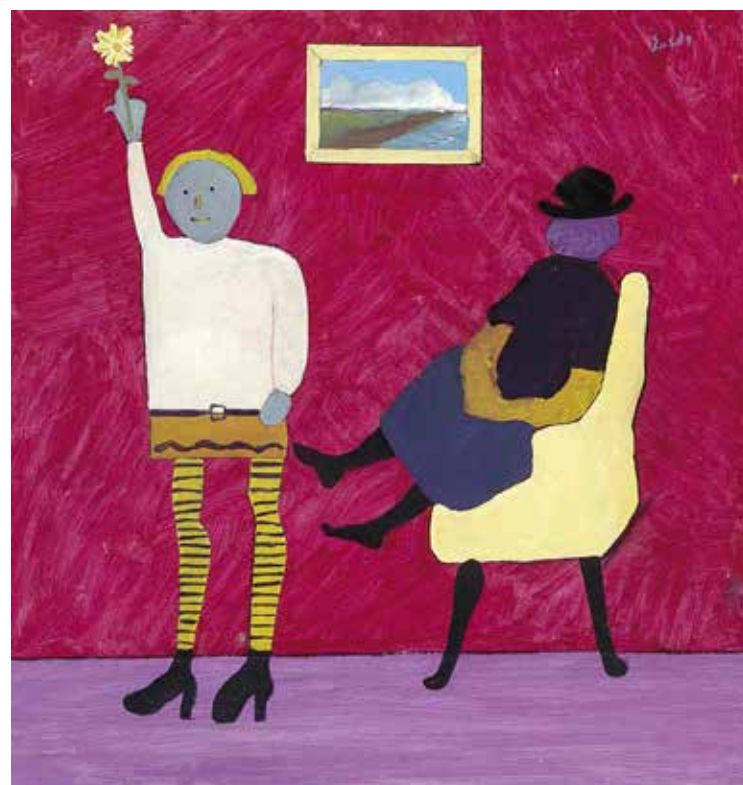
en het Zenboeddhisme. In de bezettingsjaren las hij veel boeken van de Zenmeesters, maar daarnaast verdiepte hij zich in de wereldliteratuur. Vooral Franse schrijvers zoals André Gide inspireerde hem.

In de zomer van 1943 exposeerde Roëde voor het eerst zijn schilderijen tijdens een groepstentoonstelling in de

Liernur aan de Zeestraat en in de Haagse Kunstkring. Bovendien zou Willem Sandberg, kersverse directeur van het Stedelijk Museum in Amsterdam, hem uitnodigen te exposeren op een tentoonstelling met als titel: *12 schilders*.

Parijs

Zoals veel kunstenaars vertrok Roëde kort na de Tweede Wereldoorlog naar Parijs. De

Jan Roëde, Overdracht 973x1024, collectie Tom Okker

eerste solo-expositie. Bovendien stuurde Berthet hem ter voorbereiding naar Collioure, een plaats in het zuiden van Frankrijk. Het was een belangrijk kunstcentrum waar in het begin van de twintigste eeuw fauvistische kunstenaars werkten, als André Derain en Henri Matisse. Roëde had opvallend veel succes met zijn solo-expositie en zowel Franse als Nederlandse kranten besteedden er aandacht aan. In Parijs veranderde hij zijn naam van Roede in Roëde, omdat hij erachter kwam dat de 'oe'-klank voor de Fransen onuitspreekbaar was.

Den Haag

In 1949 nodigden Cobra-kunstenaars hem uit zich bij hen aan te sluiten. Jan Roëde besloot dat niet te doen. Net als Cobra was Roëde geïnteresseerd in de kindertekening, maar het hele 'woeste' schilderen van Cobra sprak hem minder aan. Roëde koos meer voor het 'harmonieuze' schilderen, waarbij hij zich liet inspireren door het Zenboeddhisme. Vaak maakte hij gebruik van grote tweedimensionale kleurvlakken (een figuur, een tafel) in combinatie met priegelvormpjes, zoals een geabstraheerd figuurtje, vogeltje of bloem. Zijn werken zijn vrolijk, maar ook verstild en hebben soms zelfs een eenzame sfeer. Zo hebben zijn figuren dromerige blikken die met een paar lijntjes zijn aangegeven. De figuren staan of zitten, maar maken zelden heftige gebaren, zoals de Cobra-kunstenaars dat deden.

Posthoorngroep

In 1956 werd Jan Roëde lid van de zogenaamde Posthoorn-

groep. In het café en de naastgelegen kunstzaal exposeerde hij regelmatig zijn schilderijen, tot de groep werd opgeheven in 1962. Zijn vriend en leermeester Willem Hussem was er het middelpunt, daarom werd hij nog wel eens kunstpaus genoemd. Hij leidde de discussies en bepaalde wie er mocht exposeren. Zowel abstracte kunstenaars als kunstenaars die figuratief werkten waren lid, maar het thema 'abstract versus figuratief' was wel een belangrijk discussiepunt. Ook werden in De Posthoorn lezingen georganiseerd over onder andere het Taoïsme. Kortom, de Posthoorngroep vormde naast andere Haagse kunstgroepen als Verve en Fugare een belangrijk antwoord op Cobra.

Clingendael

In 1987 betrok Jan Roëde een atelier in het Koetshuis van landgoed Clingendael. Tot zijn dood in 2007 werkte hij er aan zijn bijzondere oeuvre. Zijn werk wordt nog regelmatig geëxposeerd en nu ook in Kortenhoef. Hier worden vooral werken van hem getoond uit particuliere collecties die zelden of nooit eerder te zien waren. De expositie is een reisje waard.

Anne Marie Boorsma
annemarieboorsma@gmail.com

Jan Roëde, Zonder-titel-1970 46 x 55 cm, collectie Tom Okker

Jan Roëde, Zwarte engel ca 1969 olie op doek 47 x 60 cm, Collectie Madelon

Van reclamekunstenaar tot kunstschilder

Tijdens de Tweede Wereldoorlog begon Jan Roëde te schilderen. Hij kreeg les van onder andere Willem Hussem. Daarnaast was hij zeer gefascineerd door oosterse filosofieën

kunsthandel Les Beaux Arts aan het Noordeinde. Criticus Cornelis Veth typeerde hem in de Telegraaf als "een colorist van beschaving". Kort na de Tweede Wereldoorlog had hij ook regelmatig exposities, onder andere in kunsthandel Martinus

Franse lichtstad was al decennialang het Mekka van kunst en cultuur. Hij ging met een map vol werk langs de Parijse galeries en kunsthandelaren. Hij had geluk. Jean Berthet van Galerie Buydens & Berthet ontving hem met open armen en regelde zijn

Expositie Jan Roëde. *Verwondering in kleur* in Kunst aan de Dijk Kortenhoef, De Oude School, Kortenhoefsedijk 145, Kortenhoef, 11 juni - 3 juli 2022. Bij de expositie is ook een catalogus uitgegeven geschreven door Anne Marie Boorsma. Informatie: www.kunstaandedijk.nl

Samen aan alles gedacht!

- Opbaren thuis of in een uitvaartcentrum naar keuze
- Vooraf vastleggen van uitvaartwensen
- Uw uitvaartverzorger in regio Haaglanden

070 345 48 10
Dag en nacht bereikbaar

Bautersemstraat 1, 2518 PC Den Haag
www.henning-uitvaart.nl

Uitvaartverzorging J. Henning anno 1885

J. Henning

Uitvaartverzorging J. Henning anno 1885 is houder van het Keurmerk Uitvaartzorg

BTR REIZEN

www.BTRreizen.nl
055 - 5059500

Boek nu uw vakantie en geniet van de mooiste reizen

Autovakantie Valkenburg / Zuid-Limburg
All Inclusive Hotel Op de Boud / Valkenburg
3 dagen van € 125,- p.p. / 5 dagen va. € 246,- p.p.

Autovakantie Gaasterland / Friesland
All Inclusive Hotel Gaasterland / Rijs
4 dagen van € 207,- p.p. / 5 dagen va. € 272,- p.p.

Autovakantie Duitse Moezel
All Inclusive Hotel Brauer / Treis Karden
3 dagen van € 122,- p.p. / 5 dagen va. € 243,- p.p.

Autovakantie Duitse Sauerland
All Inclusive Hotel Am Wall / Soest
3 dagen van € 135,- p.p. / 5 dagen va. € 258,- p.p.

Busvakantie / Ootmarsum / Twente
Stadshotel Ootmarsum ***
5 dagen vertrek 22 september 2022 € 480,- p.p.

Busvakantie / Valkenburg / Zuid-Limburg
All Inclusive Hotel Op de Boud ***
5 dagen vertrek 21 oktober 2022 € 455,- p.p.

Riviercruise IJsselmeer & Texel
Riviercruiseschip Serenade I
8 dagen vertrek 6 juli & 25 aug. 2022 va. € 990,- p.p.

Riviercruise Rijn & Moezel naar Cochem
Riviercruiseschip Serenade I
6 dagen vertrek 19 september 2022 va. € 590,- p.p.

BTR Reizen heeft nog veel meer mooie Autovakanties - Busreizen - Riviercruises

055 - 5059500 - WWW.BTRREIZEN.NL

novodent

Behandeling aan huis

Een team van prothesespecialisten

Wij komen **gratis** bij u thuis voor het maken van nieuwe protheses of het corrigeren en repareren van uw huidige protheses. Met onze kennis en vaardigheden kunnen wij u perfect van dienst zijn!

Enrico, Martijn, Jasper en John Jellema

Tel: 070-3555790
info@novodent.nl

Valkenboskade 466
2563 JK Den Haag
(Hoek Laan van Meerdervoort recht t.o. halte tram 3 en 12)

- Voor het maken van nieuwe kunstgebitten
- Pasvormcorrecties en reparaties
- **Gratis** behandeling aan huis
- 75% vergoeding vanuit uw basisverzekering, 25% eigen bijdrage
- Rechtstreekse vergoeding door uw zorgverzekeraar

www.novodent.nl

AUTO HOUTWIJK

sterk in elk merk

45 KM

De stilste brommobiel E-Aixam
100% elektrisch

Maak een proefrit:
070 - 329 70 51
Showroom & verkoop:
Zichtenburglaan 76-82

BOVAG www.autohoutwijk.nl **AUTO CREW**

Seniorenhelp Nederland

Meer dan alleen verhuizen...

Vrijblijvende offerte?
BEL: 070 - 306 16 96

Senioren-verhuizing
Volledig verzorgd!

Woning-ontruiming
Huur- en koopwoning

Schilder-en kluswerk
Stofferen en behangen

Spoed-oplevering
Binnen 7 dagen leeg

de beste in VERHUZEN EN ONTRUIMEN
Seniorenhelp Nederland

www.seniorenhelp.com

VERKEERSSCHOOL TEMPO!

een geslaagd idee!

Is uw kleinkind geslaagd?
Geef het leukste cadeau!

Zeer voordelig STARTERSPAKKET

5 Rijlessen met personenauto • Theorieboekenset
Cursus in ons theoriecentrum • Theorie examentest

€ 232,50

Koningin Emmakade 65 • Den Haag
Bel voor info: 070-346 93 91 (DEN HAAG),
071-512 20 46 (DELFT), 079-321 21 32 (ZOETERMEER)

rijtempo.nl

De Zoetermeerse vereniging "Shantykoor Geen C Te Hoog" zoekt een KOORDIRIGENT (m/v)

Het shantykoor telt momenteel 31 leden (vnl. 70-plussers) en repeteert om de twee (even) weken op de woensdag avond van 20:00 - 22:15 uur in de zangstudio van het Centrum voor Kunst & Cultuur (CKC & Partners)

Het is een gezellige vereniging, waar - naast serieuze repetities en optredens - ook zeker ruimte is voor een praatje en een drankje!

Het repertoire bestaat uit shantysongs & zeemansliedjes. Het koor maakt gebruik van een tweetal accordeonisten, maar soms ook van muziekbanden(mp3) en zingt zoveel mogelijk driestemmig. Voor de koorleden geldt dat kennis van bladmuziek en/of notenschrift niet is vereist.

Wij zoeken een inspirerende, representatieve persoon (m/v), die tijdens repetitieavonden en optredens vooral duidelijk, doortastend en ambitieus muzikale leiding geeft aan leergierige, goedwillende, wat grij(n)zende mannen. Van belang is dat de dirigent zich kan aanpassen aan de typische sfeer (ongedwongen, vriendschappelijk, empatisch) in dit koor, die alom als zeer prettig wordt ervaren.

Voor meer info: www.shantykoorgeenctehoog.nl
Of neem contact op met: Henk Pauwels, voorzitter,
tel.: 06-42268482, e-mail: hp@hccnet.nl

Haags dagje uit met tante Jeane

Mijn oudtante Jeane Bielen (1878-1959) was de oudste zuster van mijn oma. Na haar huwelijk in 1906 met Adriaan v.d. Laak vertrok het echtpaar naar Indië, waar ze tientallen jaren verbleven. Eind jaren dertig kwamen ze weer naar Europa terug en gingen in Brussel wonen. "Dat was chique en niet te dicht bij de familie" werd er gezegd. In hun Brusselse periode gingen ze vaak binnen Europa op reis, soms met vrienden. Na de oorlog werd er verhuisd naar Hilversum. Het echtpaar was kinderloos gebleven. Toen ze in 1952 weduwe werd, ging Jeane in Den Haag wonen in een ruim appartement aan de Laan van Meerdervoort. Dat een filiaal van de Amsterdamse Bank daar pal onder lag was wel gemakkelijk in verband met haar uitgebreide aandelenportefeuille; voor het beheer ervan moest je in die jaren regelmatig een afspraak maken met een bankmedewerker. Na het overlijden van Adriaan genoot ze niet meer van het leven, ze zat toen erg op de centen. Bij haar overlijden liet ze een aardige erfenis na.

Jeane en Adriaan in Indië

Een mooi verhaal uit die periode hoorde ik van mijn oudere nicht Marijke. Ze vertelde dat Tante wel wat 'vreemd' was. Zuinig ook! Van Adriaans kostuums liet ze voor zichzelf mantelpakken maken en als ze naar de dokter moest, deed ze oude, sleetse kleren aan om zijn rekening te drukken. Begin jaren vijftig had ze Marijke en haar zusje (beiden toen tieners) uitgenodigd voor een dagje 'stadten' in Den Haag. Ze zouden poffertjes gaan eten in het paviljoen bij het Malieveld, maar Tante vond het daar veel te druk. Naar de Cineac op het Buitenhof dan maar. Maar de film was al begonnen, dus dat werd zonde van de centen gevonden. Tante wist kennelijk niet dat er destijds in de Cineac

non-stop een mix van nieuws (Polygoon!) en korte (teken) filmpjes werd gedraaid; er was dus geen begin of eindtijd en

je kon op elk moment naar binnen. Maar Tante besloot dan toch maar een glas warme chocolademelk te gaan drinken

vlakbij Paleis Noordeinde in de chique lunchroom van Krul. Terug naar de Laan van Meerdervoort, "gezellig samen ko-

Zelf heb ik tante Jeane niet zo vaak ontmoet, want ik was nog maar een kind in de jaren dat ze in Den Haag woonde, maar ik kan me toch wel iets van haar herinneren. Soms zagen wij haar op de verjaardag van mijn oma. Ook ben ik met een zusje en mijn moeder wel een enkele keer op de Laan van Meerdervoort op bezoek geweest. Ik herinner me dat je vanuit haar flat het Dalton-lyceum kon zien. Als schoolkind schreef ik felicitatiebriefjes aan jarige ooms en tantes en ook aan tante Jeane, die dat zeer op prijs stelde. Behalve foto's heb ik ook nog een aantal tastbare herinneringen uit de erfenis van mijn oma. Zo ben ik in het bezit gekomen van het medaillon van Tante, met daarin een fotootje van haar echtgenoot Adriaan. Heel bijzonder vind ik ook het poëziealbum uit de tijd dat Jeane bij de nonnen op kostschool zat in Limburg, van 1892 tot 1894. In dat album werd ze door haar vriendinnen meestal Jaantje genoemd.

Jeane heeft haar Adriaan wel heel erg gemist, maar toen hij nog leefde schijnt zij aardig de lakens te hebben uitgedeeld, want bij haar begrafenis heeft een van de zussen van Jeane na de bijzetting in het graf van Adriaan opgemerkt: "Arme Adriaan, nu zit hij er wéér onder".

Bonnie Spaans-Barkmeijer
bonniespa@telfort.nl

Jeane en Adriaan (rechts) met hun vrienden in de jaren dertig

ken en eten, zo leuk met twee jonge nichtjes". Aardappels, groente en schelvis (gekookt). Marijke mocht de saus maken "de sago staat dáár" (om de saus te binden, maar de maden liepen eruit! Dat werd dus een fiasco). Aan tafel verdeelde tante Jeane de vis 'even in drieën'. De meisjes kregen kop en staart, tante Jeane het midden-deel. Giebelend en mopperend zijn de nichtjes naar huis (in Voorburg) gefietst. Nóóit meer een dagje stappen met tante Jeane.

Jeane en Adriaan (echtpaar links) met vrienden in de jaren dertig

Haagse hippies en hennep

De lente van het jaar 1970 brachten wij door op een gehuurde benedenwoning in het Haagse Zeeheldenkwartier. In die jaren was Den Haag voor een nieuwe generatie een stad waar nog niet alles mocht, maar wel alles mogelijk was. Vele jongeren waren in de ban van de 'new music', Bloemen, Vrijheid en Optimisme en niet zozeer in het 'carrière maken'! Leuzen als *Make Love, Not War* gingen de ronde, Den Haag had Flower Power!

Ikzelf was in die tijd drummer bij de band City, ontstaan in de buitenwijken van de stad, waar in die tijd vele Haagse bandjes begonnen in een fietsenhok of de kleine slaapkamers van flatgebouwen in Moerwijk en Morgenstond. De band bestond uit vier leden: mijn broer Paul deed de zang, René op de bas en Hans was onze virtuoze gitarist. We waren een jaar bij elkaar en hadden sporadisch een optreden, meestal op schoolfeesten of in jeugdclubs zoals het Keldertje in de Spionkopstraat. Alles veranderde toen Hans verhuisde naar kamers in De Ruijterstraat aan de rand van de binnenstad.

De buitenkant van zijn nieuwe adres zag er 'gewoon' uit: een driehoog achttiende-eeuws huis met een gedeeltelijk witgekalkte façade en niet veel franje. Maar binnen ging een heel andere wereld open voor ons, toen nog onschuldige 'buitenwijkers'! Een veelbelovende wereld met nieuwe vrienden en vriendinnen, creativiteit, soft-drugs en natuurlijk muziek, want iedereen had uitgebreide platencollecties, draaitafels met bijbehorende versterkers en enorme speakers. Er hingen 'Perzische' tapijten aan de muur en ergens op een plankje stond altijd wel een Boeddhabeeldje.

Natuurlijk was er ook een van kleur veranderende lavalamp aanwezig in de meestal schaars gemeubileerde kamers. Op de oude houten vloeren lagen grote kussens her en der verspreid en op de lage tafeltjes kon je meestal een grote asbak, pakje vloeitjes, shag, wat wiet en een potje thee vinden. Het huis rook naar een mengeling van een muffe 'oude huizen' geur en wierook.

De bewoners van het driehoge pand vormden een bont gezelschap, bijna een soort commune, want iedereen liep bij elkaar naar binnen voor een praatje, blowtje of een alcoholische

versnapering, óf een onschuldig kopje pepermuntthee. Dan was het een gezellig ouwehoeren over alles en nog wat, maar meestal gingen de gesprekken over muziek en onze optredens. Tussendoor luisterden we naar de laatste Lp's van Hendrix,

gemak! Er was echter ook een keerzijde aan ons nieuwe hippie bestaan; nachtenlang feesten en vervolgens de laatste bus terug naar Morgenstond missen, zodat mijn broer en ik met de benenwagen terug naar huis moesten, hakten er behoorlijk in.

Annemarie en Wil

Wil in een kamer aan de achterkant

Led Zeppelin, Lou Reed en Bowie maar ook The Earring, Earth & Fire, Livin' Blues of Super Sister.

Hans woonde aan de voorkant op de tweede verdieping; een kamer met twee grote ramen en een klein keukentje. De muren waren donker geschilderd met een bed aan één kant en wat meubilair aan de andere. De belichting was altijd minimaal. Hoe meer we bij Hans op visite gingen om 'droog' te repeteren, hoe sterker het gevoel werd dat we hier thuishoorden. In deze nieuwe hippe Haagse 'scene' voelden we ons goed op ons

Jaren zeventig interieur

Het pand aan de De Ruijterstraat was trouwens niet gekraakt, zoals dat in die jaren veelal wel het geval was. Iedereen betaalde netjes huur; sommigen hadden een baan en anderen waren roadies bij een band of waren kleine zelfstandigen. Zoals ik al eerder aangaf, vormden de huurders een bont gezelschap; van Wim en Janneke op de bovenste zolderverdieping tot Martin S. en Sjoerd op de begane grond. Wim was een dealer met ambities; je mocht hem niet lastigvallen voor

Bert (links achteraan), Wil (in het midden). De andere twee ken ik niet

een paar grammetjes wiet, hij dealde alleen maar in het groot en in volume.

Ger en Ed aan de straatkant van het pand

Een paar huurders waren roadies, zoals Martin S., Bertje, Ger en Kees B. die de lichtshow bij een van de bekendere Haagse bands deden. René besloot op een gegeven moment om uit de band te stappen, maar gelukkig vonden we Joep (orgel) en Karel (bas) om ons team te versterken. De bandnaam veranderde in Metropole en ons pop- en rockrepertoire werd meer symfonisch.

Waar er in de buitenwijken 's avonds na afloop van onze repetities uitsluitend keuze was uit één snackbar, was er nu ineens een overvloed aan uitgaansgelegenheden. Als we ons intellectueel en artistiek voelden, dan dronken we rode wijn op de Denneweg. Voor een biertje in een tent met wat hardere en ruige muziek werd The Factory in de Prinsestraat bezocht. Of The Bitter End op het 'nette' Noordeinde; een relaxte bar die beheerd werd door Michele D. Er werd altijd goede muziek gedraaid en als Michel, Nora en Margie achter de bar stonden, dan kon die avond niet

meer stuk! Vele bekende Haagse muzikanten voelden zich daar ook thuis en kwamen vaak even langs na hun optredens voor een zogeheten *night cap*.

Ik herinner mij nog een mooie lentemorgen. Het was een uur of elf, ik had een vrije dag en ging even langs bij mijn vriend Sjoerd in de De Ruijterstraat. Ik was niet de enige met dit idee; in de kamer bevonden zich meerdere mensen die aan de koffie, thee, wat hasj of de waterpijp zaten. We hadden de deur van de buitendeur niet gehoord en opeens hoorden we een luid gebons op de binnendeur. Een van ons strompelde gierend van de lach naar de deur en daar stond een net geklede man in het pak met een dokterstas, die naar meneer Van der Linden vroeg. Sjoerd reageerde, half stoned en liggend op de keukentafel met een druipende witkwast in zijn hand: "Dat ben ik!" Waarop de man hem een goedmorgen wenste en liet weten de 'controleerend geneesheer' te zijn. Plots werd het heel stil... "U heeft zich ziek gemeld?" vroeg hij, waarop Sjoerd droog antwoordde: "Klopt, ik voel me niet zo tof." Ik vraag mij nog altijd af wat die beste man gedacht moet hebben van dat jaren zeventig commune tafereeltje, die mooie lentemorgen in het Zeeheldenkwartier van Den Haag.

Hoewel mijn herinneringen de werkelijkheid beschrijven, heb ik om privacy redenen de namen in deze tekst aangepast.

Alex Verpoort
alextheague@gmail.com

Vroem, Vroom...

In elke editie van De Haagse Tijden stapt autojournalist John Vroom weer even in een auto die vroeger door Den Haag reed.

Matra M530 LX

Het mooie van eind jaren zestig, begin jaren zeventig vind ik dat autofabrikanten naast hun reguliere modellen ook het lef hadden leuke en redelijk betaalbare sportwagens in hun gamma op te nemen die niets met het familiegezicht te maken hadden, zoals de Ford capri, Opel Manta, Fiat X1/9, Volkswagen Karmann Ghia, Volvo P1800S, Opel GT en de Matra M50 LX. Ook in dat opzicht is er veel veranderd met die hedendaagse eenheidsworst.

Over die Matra wil ik het met u hebben. Het model M530 LX werd geproduceerd van 1967 tot 1973 en was het eerste model dat door het Franse merk Matra zelf werd ontworpen. Matra was vooral een fabrikant van militaire raketten en gevechtsvliegtuigen. Het model werd vernoemd naar een raket van Matra Aérospatiale, de R530. In die zes jaar werden er slechts 9.609 exemplaren van geproduceerd, met als oorzaak tegenvallende prestaties en de matige afwerking, zo laat ik mij vertellen. Een bijzonder model kunnen we wel stellen. Ik laat mij ook vertellen dat George Kooijman van Golden Earring zo'n model bezat, dus zal er minstens één exemplaar in Den Haag hebben rondgereden.

Ik denk dat je zo'n Matra dan ook kocht voor zijn rebelse, non-conformistische looks. In 1970 stond hij in de prijslijst voor 15.484 gulden en dat was fors, want daar had je ook een Opel Commodore voor, maar dat

terzijde. Zoals gezegd, een heel bijzonder model. Tja, wat moet ik zeggen van de vormgeving. Mooi kan ik hem niet vinden. Hij lijkt wel opgebouwd uit niet bij elkaar horende onderdelen. Enerzijds slank en elegant, maar ook rauw en ongepolijst. Opvallend waren de in de carrosserie verzonken koplampen die omhoogkwamen als je ze inschakelde. Ook opvallend was het in twee delen uitneembare dak. De lichtmetalen wielen die een bijzonderheid waren in die jaren en natuurlijk de centraal achterin geplaatste vier cilinder 1699 cc motor met 70 pk die

een topsnelheid beloofde van 175 kilometer. Het interieur van deze Matra zag er goed verzorgd uit. Achter het sportieve dikleren driespaaks stuur een in Frans imitatiehout ingelegde unit met twee grote klokken voor de snelheid en de toeren en vier kleinere met verchromde randjes. In het verlengde daarvan een soort plank als deksel voor het dashboardkastje. Achter het stuur links het hendel voor de knipperlichten en rechts een hendel voor de verlichting en één voor het opklappen van de koplampen. Verder waren er weinig knoppen, behalve dan één voor de ruitenwissers met twee snelheden en één voor de alarmlichten. De sportief ogen-

de stoelen zaten goed, met enige zijdelingse steun. Het zicht rondom was goed dankzij het vele glas en de dunne raamstijlen. Rijden deed deze Matra heel plezierig. Hij stuurde heel direct zonder bekrachtiging. Het schakelen was wat minder direct en het was soms even zoeken naar de juiste versnelling. Je zou bij zo'n kartachtige auto een straffe vering verwachten, maar die was weer opvallend Frans comfortabel en fijn als je daarvan hield. Een bijzondere auto die met zijn opvallende uiterlijk en zijn diepbruine motorgeluid een hoop beleving bood.

John Vroom
johnvroom@planet.nl

Beauties of the Sixties (77)

John Vroom (autojournalist)

In de jaren '60 waren vrouwen en auto's nog onlosmakelijk met elkaar verbonden in promotie- en reclame-uitingen en geven nu een nostalgische blik op het tijdsbeeld van toen.

O la la la, Gina met haar rode Fiat 500. Andy Williams zong het al in 1967, "Can't take my eyes off of you". Zou hij Gina bedoeld hebben?

Opening van de Hoftoren door prinses Máxima

Donderdag 17 juni 2004 is een bijzondere dag. Niet omdat ik die dag de leeftijd van 53 bereik, maar mijn nieuwe werkplek wordt officieel geopend. En wel door prinses Máxima! De spiksplinternieuwe Hoftoren aan de Haagse Rijnstraat herbergt sinds oktober 2003 het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Het ministerie is terug in Den Haag.

Tot 1984 zijn de afdelingen van het ministerie gehuisvest in meer dan twintig panden, de meeste in Den Haag. In 1984 verhuist het ministerie naar Zoetermeer. De afdelingen komen samen in één uitgestrekt staalgrijs gebouw aan de Europaweg. Echter, de afstand tot Den Haag is weliswaar klein, maar gevoelsmatig toch te groot voor de politieke en ambtelijke

top. Terugkeren naar Den Haag kost wel wat - € 150 miljoen extra huur per jaar - maar dat vindt men geen bezwaar: het besluit van minister Hermans staat in oktober 1999 vast.

De bouw van de Hoftoren is dan al gestart. Zo uitgestrekt als het gebouw in Zoetermeer in de breedte is, zo hoog wordt de Hoftoren: 142 meter. Door

zijn silhouet krijgt het gebouw al gauw de bijnaam 'de vulpen'. Als op de openingsdag Máxima, vergezeld van minister Van der Hoeven, ook mijn afdeling (internetredactie) bezoekt, is dat ons maar kort van tevoren verteld. Mijn leidinggevende houdt voor de vuist weg een praatje over wat we op de internetredactie doen.

Die dag is ook bijzonder omdat een nieuwe staatssecretaris zijn opwachting maakt: Mark Rutte! Hij volgt de tussentijds afgetreden Annette Nijs op. Rutte spreekt het verzamelde personeel toe en gaat in op diverse problemen die bij OCW spelen. Binnen het ministerie uiten medewerkers kritiek op het management van OCW. Rutte adviseert in antwoord daarop dat men kan overwegen om een leidinggevende die niet

Prinses Máxima opent op 17 juni 2004 de Hoftoren. Foto: Peter Smulders

bevalt, weg te pesten! Gelukkig is kort daarvoor een nieuwe secretaris-generaal (de hoogste ambtelijke baas op een ministerie), Koos van der Steenhoven, aangetreden. Dankzij zijn beleid

om medewerkers veel kansen te geven en het inhuren van externen drastisch te verminderen, verbetert de werksfeer in het ministerie aanzienlijk. Medewerking van de ondernemingsraden blijkt daarbij onmisbaar. FNV-leden bij OCW publiceren het witboek *Kwaliteit door betrokkenheid* met suggesties voor verbetering, waarvan een aantal door de leiding wordt overgenomen.

Koert Vrijhof
koertvrijhof@hotmail.com

Hoftoren en andere gebouwen in december 2003

HENNINK installatietechniek b.v. TOTAALINSTALLATEUR

AIRCO NODIG?

Mobiele airconditioning of vaste installaties met buitenunit

Met een airco in huis kunt u genieten van aangename binnentemperaturen.

Wilt u een airco in huis laten installeren door een vakman? Hennink denkt mee.

Bel onze experts voor advies!

Hennink ontzorgt!

- Complete verbouwingen • Timmerwerkzaamheden
- Pleisterwand afwerking • Tegelwerkzaamheden
- Technisch onderhoud • Eindschoonmaak
- Totaalinstallateur • Duurzame oplossingen
- Storingsdienst • Witgoed vervangen
- Loodgieter • Mechanische ventilatie
- Dakreparaties • Badkamer • Sanitair
- Elektra • Keukens • CV nieuw / reparatie

**OOK
VERDUURZAMING
WONINGEN,
ADVIES &
WARMTEPOMP**

**HENNINK LEVERT EN INSTALLEERT WITGOED VAN ALLE GROTE MERKEN
MET UW LOKALE SERVICE INSTALLATEUR!**

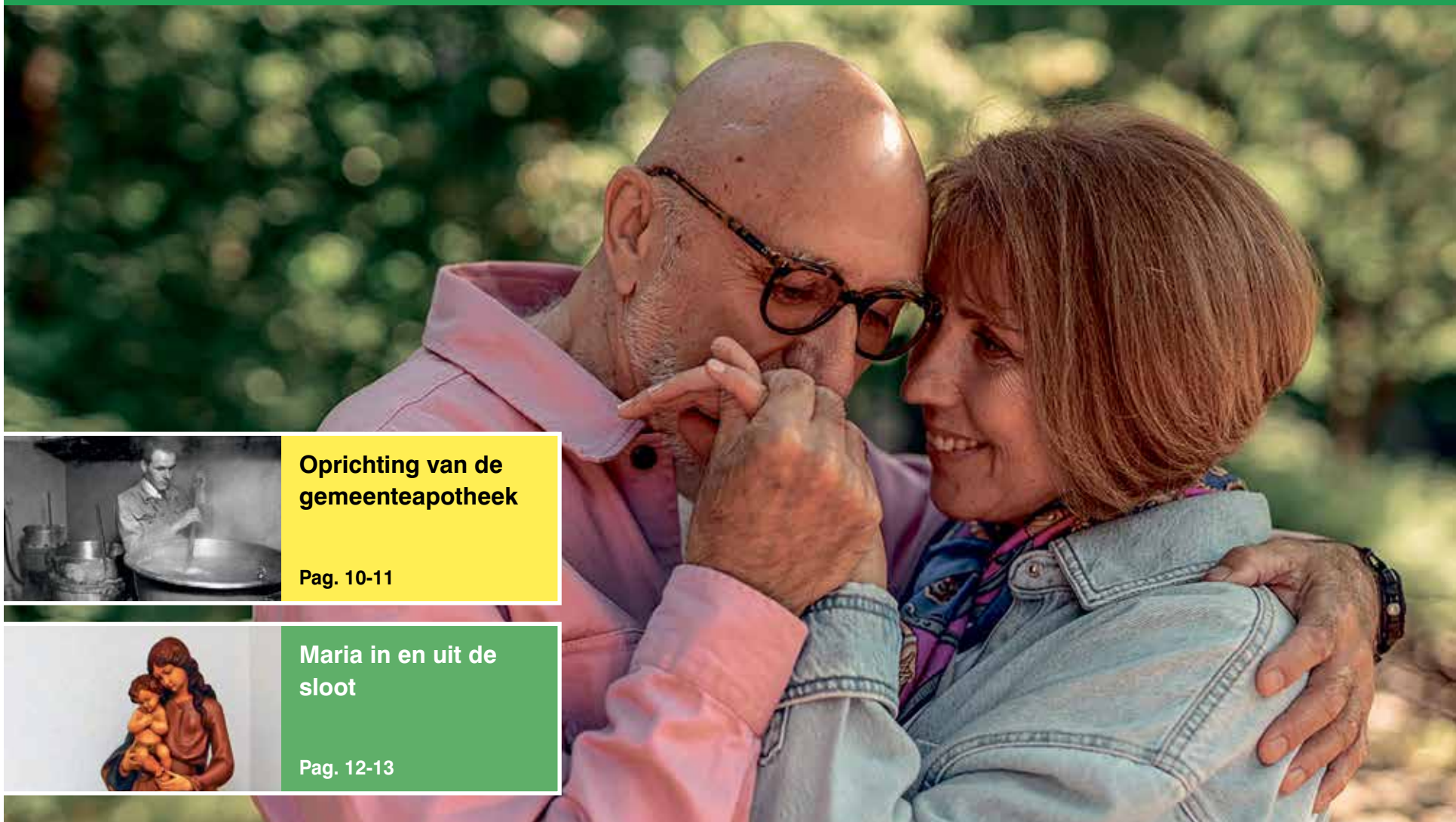
ZANUSSI	SIEMENS	AEG	Pelgrim	Miele
LIEBHERR	LG	INVENTUM	AETNA	Electrolux
CANDY	BOSCH	BORETTI	beko	ATAG
Quooker	WWW.KOOPMETSERVICE.NL			

BEL VOOR ADVIES
(0900) 0105
(lokaal tarief)

Zinkwerf 45 | 2544 EC | Den Haag | www.hennink.info

Wij werken voor o.a.: Particulieren, bedrijfspanden, winkels & scholen en woningportefeuilles

**Oprichting van de
gemeenteapothek**

Pag. 10-11

**Maria in en uit de
sloot**

Pag. 12-13

» Vervolg voorpagina

Haagse bleekneusjes

De koloniën en oorden waren voor de Tweede Wereldoorlog geheel afhankelijk van giften en inzamelacties. Zo werd er in 1921 in Den Haag een poppententoonstelling georganiseerd ten bate van Haagse bleekneusjes. Doel was om meubilair aan te schaffen voor een van de koloniehuisen. De tentoonstelling werd gehouden in de benedenzaal van restaurant Louis XVI aan het Korte Voorhout. Zestig

poppen, waaronder een aantal kostbare, werden door diverse eigenaars ter beschikking gesteld. Volgens de kranten die erover schreven had het geheel de sfeer van een fancy-fair. Zangers en muzikanten traden op en er werden hapjes, drankjes en loten verkocht. Ook waren er attracties voor jong en oud. In dezelfde week werd er ook een oproep gedaan aan welgestelde Haagse kinderen om voor hun

Haagse bleekneusjes vertrekken van station Holland Spoor naar Vogelenzang voor een nieuwe gezondheid. Foto uit 1940, Polygoon, collectie HGA

arme stadgenootjes iets in elkaar te knutselen met de figuurzaag of naald. De gemaakte prulletjes werden op een bazaar bijeengebracht en voor het goede doel verlost of verkocht.

Het idee om bleekneusjes lichamelijk aan te laten sterken en geestelijk op krachten te laten komen in een rustige, veilige en schone omgeving was meer dan goedbedoeld. Toch lopen de ervaringen sterk uiteen. De

één heeft een fantastische tijd gehad en kijkt met een goed gevoel terug. De ander heeft er traumatische herinneringen aan overgehouden. Zes weken zonder familie en bekenden in een herstellingsoord met een streng regime was voor een aantal erg zwaar. Het was vaak voor het eerst dat de kinderen ver van huis waren. Het gevoel van heimwee zorgde ervoor dat sommigen diepongelukkig waren. Een deel van de bleekneus-

jes kreeg door de grote hoeveelheid dagelijkse pap een levenslange afkeer van melk. In de jaren vijftig en zestig nam het aantal armlastige kinderen af. De leefomstandigheden en de zorg- en hulpverlening waren sterk verbeterd. Begin jaren zeventig kwam er dan ook een einde aan de koloniën en oorden.

Jan Kaffa
jankaffa@hotmail.com

Affiche van de poppententoonstelling

Oprichting van de Gemeente

Regelmatig kunnen we in de krant lezen dat de kosten van de gezondheidszorg te hoog zijn en het nodig is om aan kostenbeheersing te doen. Al in het midden van de achttiende eeuw kampte het bestuur van Den Haag met dit probleem. Vanwege slechte economische omstandigheden waren er veel arme inwoners voor wie de gemeente de medicijnen moest betalen. Om die medicijnen goedkoper te leveren, bleek het handig zelf een apotheek te beginnen. Op 21 maart 1749 besloot de Vroedschap met algemene stemmen dat er een stadsapotheek zou worden opgericht. Later zou die bekend staan als de gemeentepotheek.

Huisvesting en personeel

Voor de huisvesting van de apotheek werd gekozen voor een pand aan de Grote Markt, waar deze tot 1844 zou blijven. De personele bezetting bestond uit een meester apotheker en een gezet. Die laatste was in feite een apotheker in opleiding die als assistent werd ingezet. Hij moest ook lavementen (klisma's) zetten bij mannen; voor vrouwen waren daarvoor speciale lavementszetsters aangesteld. Twee jaar na de start werd voor het zware werk ook nog een zogeheten stamper in dienst genomen. In 1781 kreeg de apotheker toestemming om voor het schoonmaken van het gebouw een inwonende dienstbode aan te stellen. Die moest wel ouder dan veertig zijn en ongetrouwd, of een weduwe zonder kinderen.

De verstrekkingen

De geneesmiddelen die de apotheek mocht verstrekken, waren in een lijst vastgelegd die wel regelmatig werd aangepast. Het verstrekken van de medicijnen liep meestal via de armenzorg van de kerken of de weeshuizen en armenhuizen. Het aantal verstrekkingen kon variëren, wat vaak samenhang met heersende ziektes en epidemieën. Zo was er in de achttiende eeuw vaak sprake van 'rode loop' (dysenterie). In het begin van de negentiende eeuw werd ons land door Frankrijk bezet. In die periode verarmde de bevolking sterk en werd dus ook sneller ziek. Het aantal recepten groeide van ruim 35.000 in

1806 naar ruim 54.000 in 1811.

In 1832 was het de cholera-epidemie die voor een forse uitbreiding van het werk van de apotheek zorgde.

huis, dat in 1865 verhuisde naar een pand aan de Zuidwal. Het werk van de Gemeentepotheek voor deze instelling was tot

Prinsestraat hoek Molenstraat, de Gemeentepotheek - C.J.L. Vermeulen - ca 1920 - Coll. HGA

Een nieuw gebouw voor de Gemeentepotheek

In de jaren tachtig van de negentiende eeuw nam het aantal inwoners van Den Haag enorm toe. Van overal kwamen mensen naar de stad, maar er was geen werk voor iedereen. De armoede nam toe en de gezondheids-toestand verslechterde. Dus kreeg de Gemeentepotheek het weer drukker.

In 1886 verhuisde de apotheek naar een nieuw, speciaal gebouwd pand aan de Prinsestraat op de hoek van de Molenstraat. De kosten van de verhuizing bedroegen ongeveer f2.900.

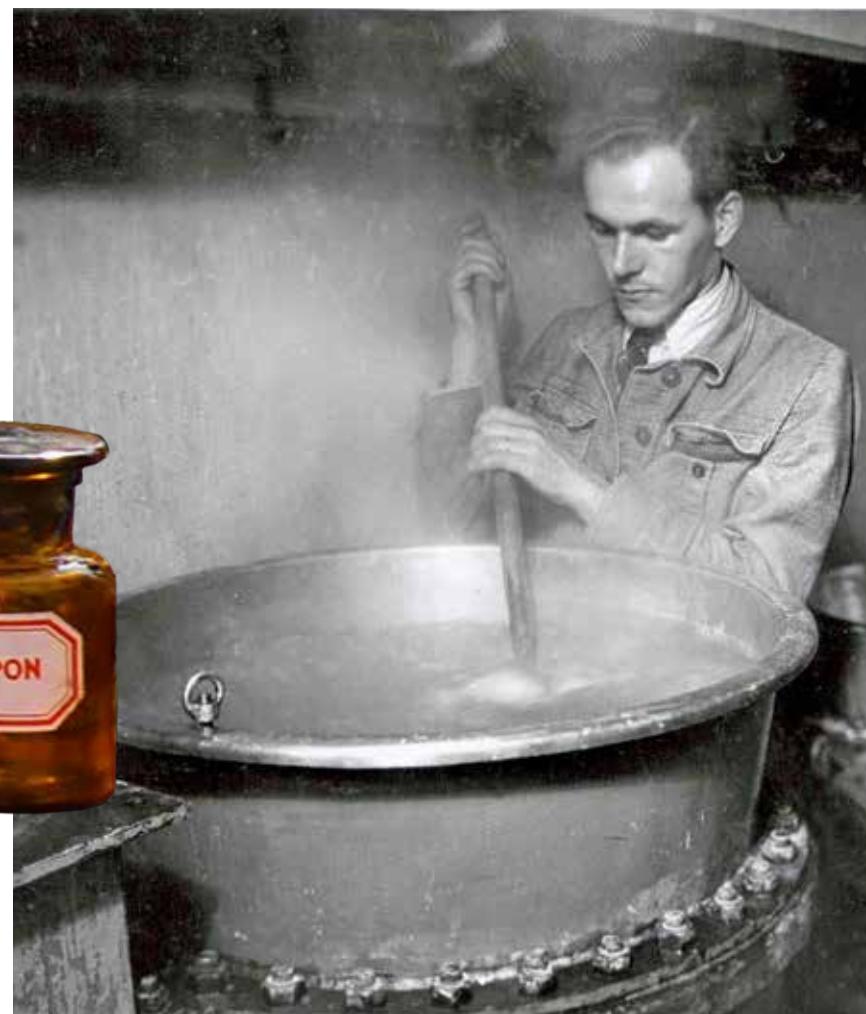
Ziekenhuis

Het grootste ziekenhuis in Den Haag was het Gemeentezieken-

huis, dat in 1865 verhuisde naar een pand aan de Zuidwal. Het werk van de Gemeentepotheek voor deze instelling was tot 1900 tamelijk beperkt gebleven. Het aantal recepten voor patiënten in het ziekenhuis was laag vergeleken met dat voor de armlastigen die thuis ziek waren. Vanaf 1880 werd de Gemeentepotheek opgedragen alle geneesmiddelen, ook voor de particuliere patiënten, aan het ziekenhuis te leveren. Vanaf dat moment gaat de apotheek steeds meer medicijnen aan ziekenhuizen leveren en steeds minder rechtstreeks aan arme patiënten. In 1939 werd ook de Gemeentepotheek aan de Zuidwal gevestigd, in een vleugel van het Gemeenteziekenhuis.

Schaarste door oorlog

Op 28 juni 1914 werd de Oostenrijkse troonopvolger Frans

Zuidwal Gemeente Apotheek kookpotten. Foto uit 1949, Dienst Stadsontwikkeling en Volkshuisvesting, collectie HGA

Ferdinand vermoord. Burgemeester Karnebeek van Den Haag nam gelijk het initiatief om de directeur van Gemeentepotheek extra geld ter beschikking te stellen om snel voorraden genees- en verbandmiddelen te

kopen. Dat bleek erg verstandig want in augustus brak de oorlog uit en werd het voor het neutraal gebleven Nederland heel moeilijk nog aan dit soort spullen te komen. Dezelfde vooruitziende blik had burge-

Zuidwal Gemeente Apotheek tabletteermachine - Dienst Stadsontwikkeling en Volkshuisvesting - sept 1949 - Collectie HGA

apothek

ectie HGA

meester Monchy toen hij bij de mobilisatie in 1939 de directeur van de Gemeenteapotheek opdracht gaf een zo groot mogelijke voorraad genees- en verbandmiddelen in te slaan, met het oog op eventuele calamiteiten. In 1942 werd een oud middel ingezet: in het Zuiderpark werd een geneeskruidentuin ingericht, om zelf geneeskrachtige kruiden als grondstof voor medicijnen te kweken.

Meer dan medicijnen

De Gemeenteapotheek deed meer dan medicijnen leveren. Zo was de organisatie medeverantwoordelijk voor het op peil houden van de kwaliteit van het zwemwater in de zwembaden. En ze onderzocht het

zeewater dicht bij de kust om te kijken of het door rioolwater vervuild was. Ook werd de apotheek ingeschakeld bij onderzoeken naar verdachte doodsoorzaken, zoals vergiftigingen en verstikkingen.

Centrale ziekenhuisapotheek

Na de Tweede Wereldoorlog kwamen er in Nederland steeds meer sociale voorzieningen, zoals de AOW en de Ziekenfondswet. Hierdoor werd de 'pharmaceutische verzorging van de stadsarmen' door de Gemeenteapotheek niet meer nodig. En dat was de taak waar het allemaal mee begonnen was. De Gemeenteapotheek was nu de centrale ziekenhuisapotheek voor Den Haag en randgemeenten geworden. Maar het leverde ook aan andere instanties voor openbare gezondheidszorg, onder andere aan de GG en GD vaccins voor inentingen.

Modern pand

Een apotheek die met haar tijd meegaat, moet beschikken over de modernste faciliteiten. Die kreeg de Gemeenteapotheek in 1971 na de verhuizing naar de zijvleugel van het ziekenhuiscomplex Leyenburg. Dat was de

Zuidwal, Gemeente Apotheek, interieur. Foto uit 1949, Dienst Stadsontwikkeling en Volkshuisvesting, collectie HGA

nieuwe locatie van het Gemeenteziekenhuis. De medewerkers gingen naar een 'efficiënt apotheekgebouw met een bijzonder prettige sfeer, waarin het een vreugde is te mogen werken'. De goed uitgeruste productieafdeling van de apotheek was het paradepaardje, waar andere instellingen in het land jaloers naar keken.

Zelfstandig

In 1992 vond de Gemeente Den Haag dat farmaceutische zorg geen taak meer was voor de gemeente. Aan dit besluit was veel onderzoek en discussie voorafgegaan, maar het paste in de opvatting dat het bestuur van zorginstellingen niet meer tot de taken van gemeenten hoorden. De apotheek werd dus geprivatiseerd en werd de Apotheek Haagse Ziekenhuizen. Deze apotheek is nog altijd een belangrijk onderdeel van de Haagse gezondheidszorg.

Iedere dag zorgen de medewerkers ervoor dat geneesmiddelen tijdig worden geproduceerd, geanalyseerd en geleverd. Meer informatie staat op ahz.nl

Ziekenhuizen 1749 – 1999 – Van Gemeenteapotheek tot Centrale Ziekenhuisapotheek van R. Vos en J. Wolters.

Jacqueline Alders
Stadswandelingen en Fietstours
in Den Haag
www.ikgidsudoordenhaag.nl
info@jacquelinealders.nl

Zuidwal, Gemeente Apotheek, interieur magazijn. Foto uit 1949, Dienst Stadsontwikkeling en Volkshuisvesting, collectie HGA

Zuidwal, Gemeente Apotheek, autoclaaf (toestel voor sterilisatie met damp onder hoge druk). Foto uit 1949, Dienst Stadsontwikkeling en Volkshuisvesting, collectie HGA

Zuidwal Gemeente Apotheek. Foto uit 1949, Dienst Stadsontwikkeling en Volkshuisvesting, collectie HGA

Maria in en uit de sloot

In de kapel van het Geestelijk Centrum aan de Albardastraat stond een Mariabeeld. Het toont een jonge vrouw met het kindje Jezus in haar armen. Het Geestelijk Centrum werd geopend op 10 april 1997 op het terrein van de toenmalige stichting Rosenburg, nu opgegaan in Parnassia Groep. Het bood onderdak aan vijf levensbeschouwelijke stromingen te weten: Hindoeïsme, Jodendom, Christendom, Islam en Humanisme. Patiënten konden hier kennismaken met de diverse stromingen. Er werden gebedsdiensten gehouden, cursussen gegeven en iedereen kon zomaar binnenkomen om te bidden, te mediteren, een gesprek te hebben en een luisterend oor of om zomaar even te zitten bij de stromende bron die in het midden stond. Velen hebben hier baat bij gevonden. Het trok de aandacht, zelfs van de landelijke pers.

Mariadevotie

Het Mariabeeld had de Geestelijke Verzorging (GV) gekregen van een pastor-in-opleiding die hier stageliep. Het beeld was een van de vele geschenken die de GV ontving bij de opening van het Centrum. Besloten werd een omlijsting met standaard voor het beeld te maken, waar ook op een veilige manier kaarsjes aangestoken konden worden. Daarna kreeg het een mooie plaats in de kapel. Later werd deze plaats 'het katholieke hoekje' genoemd. Velen - katholieken en niet-katholieken - hadden behoefte aan een plek om bij Maria te zitten. Al snel brachten mensen bloemen, kwamen kaarsjes aansteken en

bleven daar voor gebed en stilte. Patiënten vertelden aan Maria wat hen bezighield en welke vragen en problemen er in hun leven speelden. Soms werd er gehuild. Eens kwam er een jonge vrouw. Vóórdat ze opgenomen zou worden, wilde ze bidden om genezing. Haar vader en moeder vergezelden haar. Maria-devotie valt binnen de katholieke traditie. Het is een gebruik waar ook niet-katholieke mensen steun bij vinden. De meesten gaan getroost weer verder.

Een bijzondere gebeurtenis

Af en toe vonden er in de kapel bijzondere gebeurtenissen plaats. Graag vertel ik er een uit de tijd dat ik daar pastor/

geestelijk verzorger was. Het is alweer heel wat jaren geleden. Iedere zondagochtend vond er een christelijk oecumenische viering plaats met afwisselend voorgangers van de verschillende christelijke stromingen.

Het is een gewone zondagochtend. De kapel is goed bezet met patiënten van diverse afdelingen. Ook zijn er vrijwilligers die patiënten begeleiden die niet zelfstandig naar de kapel kunnen, bijvoorbeeld omdat ze in een rolstoel zitten. Er wordt voorgelezen, gezongen en gebeden. En dan gebeurt het. Terwijl de dominee preekt, staat een man op. Hij is van protestantse huize en heeft mogelijk af en toe

last van psychotische verschijnselen. Het katholieke Mariabeeld kan hij niet verbinden met zijn protestantse achtergrond. Het past gewoon niet in zijn denkkader. Tijdens de preek staat hij op, loopt naar Maria toe en neemt haar op zijn schouders. Hij loopt ermee naar buiten en gooit haar in de sloot aan de overkant van de weg. Consternatie alom! Verschillende kerkgangers lopen achter hem aan. Mensen zijn geschokt. De bewaking wordt erbij gehaald. Die vist Maria op uit de sloot en maakt haar schoon. Met eerbied wordt ze teruggezet. Het blijkt dat Maria alleen een klein schrammetje op haar achterhoofd heeft. Dat is een wonder! Grote blijdschap!

De kapelruimte

Een cadeau, Maria en het kindje Jezus

Diëtist in Den Haag biedt SMARTsize

SMARTsize is een leefstijl programma voor mensen met overgewicht en obesitas die gezonder willen eten en bewegen. Leer in 6 maanden hoe u uw leefstijl kunt veranderen.

Het programma bestaat uit:

Intake met uw diëtist en 4-5 vervolgsessies; Oefeningen maken op de SMARTsize website; Oefeningen op het spreekuur met uw diëtist over beter eten en meer bewegen; 3 keer een online kookworkshops

U leert over:

Gezonde voedingskeuze; Portiegrootte; Eten met aandacht; Inkoop en voorraad; Gezondere maaltijdbereiding; Gezond bewegen

De kosten van de afspraken met de diëtist worden betaald uit uw basisverzekering. Dit valt onder uw eigen risico. De overige onderdelen worden gefinancierd door VGZ.

Dit programma wordt mogelijk gemaakt door de VU Amsterdam en VGZ.

Meer weten of aanmelden?

Bel naar Diëtist in Den Haag: 085-4011237

Persoonlijk voedings- en dieetadvies

Ons spreekuur is een plek waar iedereen met vragen over voeding welkom is. Samen zoeken we naar de beste manier om het eetpatroon en de leefstijl te verbeteren.

Spreekuur locaties

Centrum/Schilderswijk
Paviljoensgracht 1
Van der Vennestraat 185

Haagse Hout/Scheveningen
De Carpentierstraat 56
Norenburg 131
Willem Lodewijklaan 16

Escamp/Wateringsveld
Zonneoord 288
Bentelostraat 51

Laak
Thijssestraat 47

Segbroek/Loosduinen
Alphons Diepenbrockhof 36
Loosduinse Hoofdstraat 13

‘Wij staan altijd voor u klaar.’

Rolf, Linda, Paul en Michelle van DELA

Ons ervaren team helpt u graag om het afscheid altijd persoonlijk en bijzonder te maken. Voor leden en ieder ander. Ga voor informatie naar dela.nl/denhaag of bel **070 217 09 10** voor een persoonlijk gesprek.

DELA
voor elkaar

Oude Haagweg, hoofdgebouw Psychiatrisch Ziekenhuis Rosenberg. Foto: 1992, Dienst Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling, coll. HGA

Meteen komen er extra kaarsen en bloemen. Dat duurt tot enkele weken na het voorval. Intussen wordt het wonder in geuren en kleuren doorverteld. Enkele personen menen dat Maria nog meer wonderen doet, omdat het plotseling goed gaat met hen... Andere wonderverhalen worden herinnerd en verteld. Er komen meer mensen naar het beeld kijken.

Verlangen naar wonderen en genezing

Als wij van de GV dat toen anders hadden aangepakt, had er op de locatie Albardastraat

een bedevaartsoord kunnen ontstaan met wonderen en veel toeloop. We hadden het kunnen noemen: 'Maria in en uit de sloot' of iets dergelijks. Ik denk dat de directie dat niet zo prettig had gevonden. Wat moet een psychiatrische instelling met een plek waar wonderen gebeuren? Of heb ik het verkeerd ingeschat? Wat me wel duidelijk werd, was het mechanisme van het ontstaan van bedevaartsoorden. Zo gaat het dus. Als je het goed organiseert heb je een belangrijke bron van inkomsten en mensen worden er bovendien beter van.

Wat wil je nog meer? Maar we deden dat niet.

Later heb ik een gesprek gehad met de man die Maria in het water gooide. Hij had er spijt van en zei dat hij dat deed in een vlaag van liefde voor het protestantisme. Hij is nu verhuisd naar elders. Tegelijk werd ik weer eens met mijn neus gedrukt op de grote gevoeligheid van onze kerkbezoekers en hun soms pijnlijke verlangens naar

een betere situatie. Overal waar iets van mogelijke genezing te vinden is, zal door hen aangegrepen worden. 'Maria in en uit de sloot' heeft er het hare toe bijgedragen.

Het Geestelijk Centrum bestaat niet meer. Het gebouw waarin het was gehuisvest is in 2020 afgebroken. De plek wacht op nieuwbouw. Parnassia Groep heeft beloofd een nieuwe locatie voor de Geestelijk Verzorging

te bouwen. Momenteel zijn de levensbeschouwelijke ruimten tijdelijk ondergebracht in diverse andere ruimtes, maar de bron is verdwenen. Het Maria-beeld heeft wel een plekje op de tijdelijke locatie gekregen. Bij haar komen nog steeds patiënten. Ze steken kaarsjes aan, bidden of zitten zomaar om tot rust te komen.

Corry van Straten,
cvanstraten@planet.nl

Allemaal schatten

Mevrouw Moesman (92) woont in een aanleunwoning op de 3^e verdieping van Oeverrand I aan de Zwaardvegersgaarde in de wijk Escamp. Ze zit graag op haar balkon, waar ze geniet van de rust en een fraai uitzicht.

Rekening houden met mijn wensen
"Ik word twee keer per week gedoucht door een medewerker van de Thuiszorg." Meer wil ze niet. Vandaag hielp Linda haar, die ze al twee jaar kent. "Het is een lieve schat, als je iets vraagt, staat ze gelijk voor me klaar en ze houdt goed rekening met mijn wensen", aldus mevrouw Moesman.

"Nee, ik vind het niet erg dat er af en toe een andere medewerker van de Thuiszorg komt helpen. Het zijn allemaal schatten."

"We maken het samen gezellig", vult Linda den Hooglander aan, die ook zorgregisseur is en de planning van haar

team verzorgt. "We hebben 56 cliënten en helpen gemiddeld 8 mensen per ochtend. Daar hebben we voldoende tijd voor."

"Straks ga ik naar de Dagopvang beneden en vanavond eet ik in het restaurant. Daar geniet ik ook van de gezelligheid van andere bewoners."

"Of ik de hulp van WZH Thuiszorg zou aanraden? Zeker weten, ik ben 200% tevreden!"

WoonZorgcentra Haaglanden

OP ZOEK NAAR VERTROUWDE THUISZORG IN DEN HAAG EN OMGEVING?

In uw eigen omgeving geeft Thuiszorg van WoonZorgcentra Haaglanden (WZH) praktische hulp of medische zorg. Bijvoorbeeld bij het douchen of bij het innemen van uw medicijnen.

WAT BIJEN WIJ?

WZH Thuiszorg werkt met een klein team van zorgprofessionals. Naast onze verzorgenden en verpleegkundigen kunt u een beroep doen op onze behandelaren. Gewoon bij u thuis. Op verschillende gebieden kunnen wij u ondersteunen. Samen met uw eventuele naasten zorgen we ervoor, dat u zo lang mogelijk thuis kunt blijven wonen.

WILT U MEER INFORMATIE?

Bel met WZH Klantenservice: 070 - 756 16 00. Of kijk op onze website wat wij voor u kunnen doen: www.wzh.nl/Thuiszorg.

WZH Thuiszorg is in het bezit van het kwaliteitskeurmerk PREZO Care. Hierdoor bent u verzekerd van een goede kwaliteit van zorg.

WoonZorgcentra Haaglanden

Oog voor wat telt bij Saffier

Oog voor wat telt: dat staat centraal bij Saffier en betekent dat we altijd uitgaan van de mogelijkheden van mensen, wat iemand altijd al leuk vond om te doen of wat iemand belangrijk vindt en nog wil doen. Saffier ondersteunt daarbij op verschillende manieren.

Sinds kort heeft Saffier een nieuwe dienst, thuisbegeleiding. Een Thuisbegeleider komt bij de mensen thuis en help ze met de vragen die er op dat moment zijn. De ene keer is dat samen de krant lezen en het actuele nieuws bespreken, de andere keer gaan we aan de slag met de administratie.

Als dementie een rol speelt is het ook mogelijk een Casemanager Dementie in te schakelen. Die regelt zaken om het ingewikkelde leven van iemand met dementie zo stabiel mogelijk te houden zodat iemand de regie behoudt. De casemanager doet dit samen met de cliënt en de mantelzorger en ondersteunt hen beide. En biedt daarbij een luisterend

oor, weet de weg in het woud van professionele instellingen en kan helpen bij het maken van lastige keuzes.

Op het moment dat thuiswonen niet meer mogelijk is, heeft Saffier woonzorglocaties in Den Haag zuidwest, Scheveningen en het Benoordenhout. Met onder andere specialisaties op het gebied van revalidatie, dementie en bij een chronische lichamelijke aandoening bieden we altijd passende zorg en ondersteuning.

Meer weten over de mogelijkheden of een keer komen kennismaken? Kijk op www.saffiergroep.nl voor de mogelijkheden.

Oog voor wat telt

Nieuwe dienst voor wijkbewoners

Thuisbegeleiding van Saffier

Soms lukt het niet helemaal om de regie vast te houden. Dan is er ondersteuning mogelijk van een thuisbegeleider.

Zelfredzaamheid bepaalt grotendeels hoe iemand zijn of haar dagelijks leven organiseert. Soms lukt het niet helemaal om deze regie vast te houden. Dan is er ondersteuning mogelijk vanuit Saffier. Met thuisbegeleiding helpen we u om samen uw dagelijks leven weer goed te laten lopen en door samen structuur te brengen verminderen we problemen en krijg je weer controle.

Onze thuisbegeleiders zijn onafhankelijk en een vaste begeleider voor u en uw naasten.

Meer informatie?

Saffier Servicebureau 0800 – 7 233 437 (gratis) / servicebureau@saffiergroep.nl

Saffier is een zorgorganisatie voor ouderen en kwetsbaren met 10 woonzorglocaties in de regio Den Haag. Daarnaast bieden we ondersteuning en activiteiten voor thuiswonende ouderen in verschillende wijken. www.saffiergroep.nl

de SUITE slapen in eigen stijl

Voor u gemaakt

Op zorgvuldige wijze ontwerpen we uw bed en matras, steeds weer rekening houdend met uw wensen en omstandigheden. Dat kan zijn in geval van spier-, rug- en nekklachten of als er sprake is van moeite met draaien en opstaan. Als voortrekkers in comfortbedden maken wij, zelfs in de twijfelarmaten, uitvoeringen met een verborgen hoog/laag functie. Zo kan uw bed of het bed van uw partner van alle functies en gemakken zijn voorzien zonder dat het van het partnerbed is te onderscheiden.

Kasten en slaapkamers

In het verlengde van de bedden maken we kasten en complete slaapkamers op maat. In de showroom staan bedden en kasten fraai opgesteld en een bezoek aan ons familiebedrijf in Moordrecht is beslist de moeite waard. Als een bezoek aan huis u beter past of omdat u een deel van uw bestaande bed wilt behouden, maak dan een afspraak. Ter plekke kunnen we dan bespreken wat mogelijk is. Wat de vraag ook is, we vinden altijd een weg om te maken wat u wenst.

Beter ontspannen met geluid

Weldadig en uiterst gewaardeerd zijn onze bedden met FPS-technologie. Subtiele geluidsgolven zorgen voor stimulering van de bloedsomloop. U komt in een diepere staat van ontspanning en slaapt beter. Deze akoestische techniek is een succesvolle toepassing voor mensen die jetlag of stress ervaren, spierklachten of neuropathische pijn hebben, dan wel veel spanning opbouwen, zoals bij de ziekte van Parkinson.

de SUITE slapen in eigen stijl

showroom en productie: Ambachtweg 10 2841 LZ Moordrecht
di. t/m za. 10.00 – 17.00 uur 0182 375022 www.desuite.nl

Tussen Den Haag en Tessenderlo

Mijn vader had altijd al een haat-liefdeverhouding met Den Haag. Dat gold eigenlijk voor Nederland in het algemeen. “Toch geen Nederlander,” verzuchtte hij toen ik hem aan mijn toekomstige echtgenoot voorstelde. De meeste Vlamingen kijken naar Nederland en de Nederlanders met gemengde gevoelens; zo ook mijn vader. Inmiddels zijn we ruim dertig jaar verder en blijft elk waardeoordeel achterwege. Den Haag betekent vooral ver weg en niet per se de woonplaats van zijn jongste dochter. Het is overigens maar de vraag of hij nog weet wie ik ben.

Een hommage

“Een te lang leven gezien door de ogen van de jongste dochter. Het leven was al voltooid; het is nu wachten op het sluitstuk. Samen met pa tot het verlossende eind. Zo moet het zijn, zo is het goed.” Met deze woorden opende ik als mantelzorger een blog als eerbetoon aan mijn dementerende vader. Een hommage aan mijn vader: pater familias, onderwijsman, liberaal. Begin augustus 2021 verruilde ik Den Haag voor de ouderlijke woning in Tessenderlo in België. Ik zou er blijven tot medio december. De kwaliteit van zijn leven kreeg voorrang op de kwaliteit van het

Witte villa van Rietveld

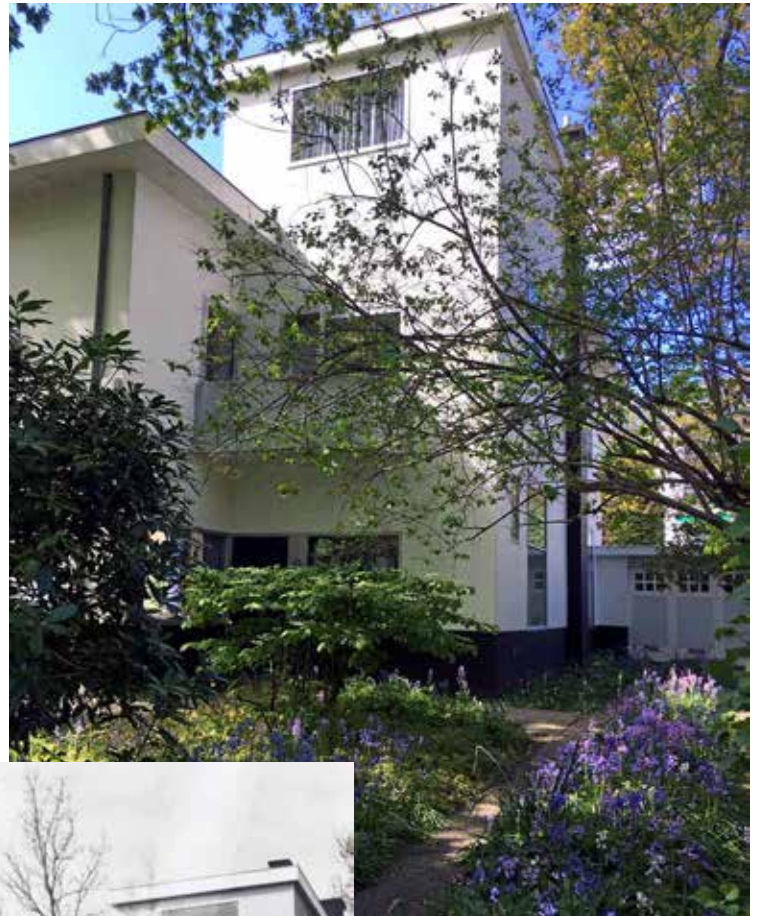
Begin jaren negentig kochten we een bijzonder huis nabij Clingendael. Voor de architectuur van deze zogeheten ‘witte villa’ uit 1939 tekende Gerrit Rietveld. Voor mijn vader waren van belang de tuin en de grote kamers. Hij had duidelijk minder op met het platte dak – dat geeft lekkages – en het achterstallige onderhoud – dat wordt een hele opgave. Hijzelf had in de jaren zestig een ruime woning laten bouwen naar Frans ontwerp. Met dezelfde ijver en precisie van weleer volgde hij nauwgezet de werkzaamheden in de Van Ouwenlaan. Aan hem hadden we een ideale bouwopzichter. Tegelijkertijd kwam hij tot onthutsende vaststellingen.

idee van licht en ruimte. Mijn vader kon nauwelijks zijn afschuw verbergen voor het in zijn ogen respectloos behandelen van natuurlijke materialen. Pas veel later kon hij zich ermee verzoenen. Ook protesteerde hij heftig toen enkele eiken sneuvelden; met kapvergunning. En hij zou het zeker niet waarderen dat wegens invoering van betaald parkeren per 1 juni 2022 een auto het zicht op het huis zou verstoren. Jammer van de bloemen en de boerenjasmijn ook die nu plaats moeten ruimen voor blik.

Het huis kwam met drie originele stukken: een barmebel en twee bibliotheekkasten in de zogeheten ‘heerenkamer’. In de loop der jaren lieten we diverse meubelen van Rietveld maken. Mijn vader vond de strakke ontwerpen in primaire kleuren streng, fel en ongemakkelijk. Dat laatste kan ik niet geheel ontkennen. De zigzagstoelen zijn inmiddels opgewaardeerd van keukenstoel naar kunstobject. Mijn vader was dan wel weer gecharmeerd van de typische buizenlamp die de zitkamer siert.

Wolters en Haganum

Als opa van zes kleinkinderen toonde mijn vader buitengewoon veel belangstelling voor hun schoolprestaties. Hoe kan het ook anders. Hij startte zijn onderwijs carrière als docent en van 1959 tot 1990 was hij schooldirecteur. Een onderwijsman *pur sang* mag ik wel zeggen. Na een studieverblijf in Nederland merkte hij op dat docenten hun directeur bij de voornaam noemde; ongepast. Ook vertelde hij hoofdschuddend dat een docent via de schooltelefoon een kappersafspraak maakte; ongehoord. Mijn vader was liberaal maar deze vrijheden gingen hem gewoon te ver, ook in de jaren zestig.

Villa Wyburg met oprit vol bloemen en boerenjasmijn, Gerrit Rietveld (lente 2022)

Villa Wyburg, Gerrit Rietveld (ca. 1940)

Meer dan eens verbaasde hij zich ook over de onderwijspraktijk in Den Haag. Vaak haalde hij beide jongens van school en dat resulteerde altijd in verrassende observaties van de onderwijsman. Een meester met een ringetje in het oor en in een T-shirt? Nee, dat had hij nooit getolereerd. Overblijven voor lunch onder begeleiding van ouders? Nee, dat was de verantwoor-

strand en de crèche Windekind bij de vuurtoren. Met de jongens zand scheppen, pootjebaden in het koude Noordzeewater, een balletje trappen op het strand, fietsen in de duinen, een ijsje eten. Alle ingrediënten van een strandvakantie op een doorde-weekse dag; wat een luxe.

Tegelijkertijd verwonderde hij zich over de drukte van de boulevard. In Vlaanderen ontsierden flatgebouwen de kuststrook van 60 km. In Scheveningen schreeuwden alle strandtenten om aandacht. Enkele jaren terug bracht hij zijn laatste bezoek aan de Scheveningse badplaats. Geen kritische opmerkingen, geen gefronste wenkbrauwen. Hij keek rustig rond en nam de veranderde omgeving in zich op. Voortaan

“Hij keek rustig rond en nam de veranderde omgeving in zich op”

delijkheid van de school? Wel Engelse en geen Franse les op de basisschool? Nee, dat was in Vlaanderen ondenkbaar. Hij was doorgaans wel onder de indruk van de onderwijskwaliteit van het Gymnasium Haganum, van de fraaie werkstukken en van het gevarieerde aanbod van extra curriculaire activiteiten.

De Noordzee

Het vakantiehuis Artimon in Sint-Idesbald aan de Belgische kust is al drie generaties in de familie. Mijn vader kwam er graag. Den Haag betekende voor hem ook Scheveningen, het

was hij vooral geïnteresseerd in wat om hem heen gebeurde. Waarom loopt die vrouw daar? Wat wil die man? Waarom huult dit kind? Van wie is die auto? Zoveel vragen waarop geen redelijk antwoord te formuleren valt. Inmiddels blijven ook de vragen achterwege. Hij is verworden tot een fragiel oudje dat niet meer praat, dat wellicht ook niet meer wil. Naar Den Haag komt hij niet meer. Mogelijk leeft de stad voort in zijn vage herinneringen. Laten we daarvan uitgaan.

Michèle P. Wera
m_wera@ziggo.nl

Paul Wera en ik in Scheveningen (2018)

hoger onderwijs. Werk in combinatie met mantelzorg bleek haalbaar in tijden van corona. Vier intense maanden deelden we lief en leed, en pa herstelde zich enigszins. Hij is inmiddels 97.

Vaderliefde. Ook in tijden van Alzheimer en Covid-19 bundelt mijn schrijfsels voor de blog. Heel misschien kunnen we samen enkele hoofdstukken van mijn boek lezen. Heel misschien herkent mijn vader zichzelf in de herinneringen en overpeinzingen. Heel misschien verschijnt dan toch nog een glimlach.

Paul Wera met kleinzoon Vincent P. Groot in park van Landgoed Clingendael (1992)

Voor de renovatie werkten we samen met architect Bertus Mulder uit Utrecht die eerder het Rietveld Schröderhuis (1923-1924) restaureerde. Onze ideeën over het plan van aanpak en de uitvoering daarvan strookten niet altijd met mijn vaders esthetische opvattingen. De rode bakstenen rand van de buitengevel en de schoorsteen kregen een zwarte kleur die de witte muren liet oplichten. De donkere reiken voordeur stak lomp af tegen de modernistische architectuur met stalen kozijnen. Een blauwe verflaag zorgde voor een frisse uitstraling. Ook de lichtgrijze verf voor de eiken trap paste beslist beter bij Rietvelds

Programmagids Omroep West

De komende weken zie en hoor je onderstaande programma's bij Omroep West. Daarnaast houden we je natuurlijk altijd op de hoogte van al het nieuws.

Radio West maandag t/m vrijdag

06.00 uur West Wordt Wakker Nieuws uit de regio en van daarbuiten, met Tjeerd Spoor en Jorinda Teeuwen.

10.00 uur Aan de Bak Gezellig programma met Patrick van Houten.

12.00 uur Menno in de Middag Menno Tamming serveert een afwisselende lunch met regionaal nieuws, prijzen en diverse gasten.

14.00 uur Muziek aan Zee Marjolein Visser draait heerlijke muziek.

16.00 uur West komt Thuis Melle Tuik neemt de dag met je door en draait fijne muziek. (tot 19.00 uur, daarna non-stop muziek).

Radio West zaterdag

07.00 uur Mogguh Weekend! Luchtige ochtendshow met Bas Martinus.

09.00 uur UIT! Rogier van der Zanden geeft je uitgaanstips.

12.00 uur Broodje Bral Sjaak Bral neemt de actualiteit met je door.

14.00 uur Willem op Zaterdag Willem van Zuilen draait lekkere muziek en zorgt voor een gezellige zaterdagmiddag (tot 17.00 uur, daarna non-stop muziek).

Radio West zondag

07.00 uur Klassiek op West (herhaling om 21.00 uur) Aad de Been draait bekende en onbekende klassieke- en wereldmuziek.

09.00 uur UIT!

10.00 uur Muziek van alle Tijden (herhaling om 17.00 uur) Pieter Kuipers draait muziek op verzoek.

12.00 uur Adres Onbekend Zoektochten naar uit het oog verlorenen.

14.00 uur Vroeger werd Later Ron Davids haalt herinneringen op.

TV West maandag t/m vrijdag

Dagprogramma's vanaf 17.00 uur: (daarna herhalings)

ma: Hard voor Weinig Serie over marktlui en bezoekers van de Haagse Markt.

di: Team West Opsporingsprogramma met Kirsten van Dissel.

Ik was erbij! Historisch Haags filmmateriaal wordt tot leven gebracht.

wo: Merlijn over de Atlantikwall Merlijn Pasier gaat op zoek naar sporen van de Atlantikwall. Onderweg komt hij mooie verhalen en mensen tegen.

do: Bij ons in... Fred Zuiderwijk trekt door Haagse wijken. Op 16 juni Haagsche Hout en op 23 juni Centrum.

vr: Hart voor Muziek Zing mee met Hollandse muziek.

17.30 uur TV West Nieuws

17.45 uur Weer Het weerbericht met Huub Mizee.

TV West zaterdag

07.30 uur TV West Weekoverzicht

17.00 uur Westdoc Op 18/6 **Haring** De Hollandse Nieuwe is er weer. Waar komt het bekendste visje van Nederland eigenlijk vandaan? We volgen de haring van vangst tot de haringkar op het Buitenhof in Den Haag.

Zaterdag 25 juni vanaf 9.40 uur: **LIVE: Opening Veteranendag**. Vanuit de Koninklijke Schouwburg in Den Haag. Met als gasten Mark Rutte en Koning Willem Alexander.

Zaterdag 25 juni vanaf 13.50 uur: **LIVE Varend Corso Westland**. Live verslag van dit prachtige corso vanuit Naaldwijk. Vanaf 19.00 uur is een samenvatting te zien van dit spektakel.

TV West zondag

09.00 uur Hoop & Leven De universele kerk van Gods Rijk.

17.00 uur Parkpop Special (op 19 juni), een verslag van de 40ste editie van Parkpop, dat 12 juni plaatsvond op het Malieveld in Den Haag. Met optredens van onder meer DI-RECT, Maan, Donny XL, Froukje en vele anderen. Vanaf zondag 26 juni: serie **Battle of the Chefs**, waarbij Westlandse chefkoks het tegen elkaar opnemen met Westlandse producten.

Alle programma's op TV West worden herhaald. Kijk voor alle uitzendtijden op Omroepwest.nl of in de gratis Omroep West app.

De mooiste busreizen

Gewoon perfect geregeld.

All inclusive Moezel en Rijn 5-daagse busreis	vanaf p.p. € 449
www.dejongintra.nl/ebtrk01	
All inclusive in de Eifel en Trier 5-daagse busreis	vanaf p.p. € 459
www.dejongintra.nl/ebbit01	
All inclusive in het Teutoburger Wald 5-daagse busreis	vanaf p.p. € 469
www.dejongintra.nl/ebnih01	
All inclusive in Zeeuws-Vlaanderen 5-daagse busreis	vanaf p.p. € 489
www.dejongintra.nl/eboos01	
All inclusive in de Eifel 6-daagse busreis	vanaf p.p. € 519
www.dejongintra.nl/ebsdk01	

De 3 zekerheden bij het boeken van uw vakantie

✓ Zekerheid over uw betaling ✓ Gratis omboekservice ✓ Zekerheid tijdens uw reis

www.dejongintra.nl/busreizen

Bel 0180 - 457 803
of ga naar uw ANVR-Reisbureau

Reissom excl. € 19,50 reserveringskosten, SGR bijdrage € 5 p.p., Calamiteitenfonds € 2,50 en brandstoftoeslag € 1 p.p.p.d.

Marijke Mode

VERHUISBERICHT:

Na 12 mooie jaren op de Thomsonlaan gaan we vanaf 1 juli weer terug naar onze Roots - **Scheveningen**.

Badhuisstraat 20
2584 HK Den Haag
Nieuwe openingstijden:
wo-za 11:00 - 16:00 uur

Winkelt u liever online?

WWW.MARIJKEMODE.NL

GRATIS VERZENDING!

- ✓ Groot assortiment 55+ damesmode
- ✓ Van modern tot klassiek
- ✓ Gespecialiseerd in pantalons met elastieke band in verschillende lengtematen
- ✓ Merken als Sensia en Setter

Zondagochtend-concerten

World Forum Theater Den Haag

18 september 2022:	Shanty Festival met 3 koren en de Zusjes van Wanrooy
2 oktober 2022:	Meezingconcert met de Wannebiezz
5 februari 2023:	Een Koffer Vol Liedjes met Tony Neef, Maaike Widdershoven en Ruud Bos
12 maart 2023:	ForEverly Brothers – Ode aan the Everly Brothers

€ 16,-

Meer informatie en bestellen:
www.zondagochtendconcerten.nl - 010 4225244

GeWOON de grootste collectie klassieke meubelen van Nederland

Tv commodes • Salontafels • Dressoirs • Vitrinekasten • Eetkamertafels & -stoelen • Fauteuils & banken

Parkeren is bij
Star Stijlmeubelen
altijd ruim en GRATIS!

Westvlietweg 99, Den Haag • starstijlmeubelen.nl

Eropuit!

Organiseert u een leuke activiteit waar onze lezers blij van worden? Mail uw activiteiten of tips naar info@dehaagsetijden.nl of bel: 070 - 360 76 76

Munten, postzegels, bankbiljetten en ansichtkaarten

Ergens slingeren nog de postzegelalbums van opa op zolder. Waar zijn de munten van pa eigenlijk gebleven? En zijn die ansichtkaarten bestemd voor het oud papier? U bent niet de enige met vragen over een verzameling munten, postzegels, papiergeld, ansichtkaarten of penningen. Daarom houdt de Munten- en Postzegel Organisatie (MPO) elke woensdag een open inloopdag. Wie zijn of haar verzameling deskundig en gratis wil laten beoordelen, kan tussen 10.00 en 16.00 uur terecht bij de MPO, Energieweg 7, IJsselstein, nabij Utrecht. Aansluitend is er desgewenst advies met betrekking tot verkoop of verzekering. Informatie: 030-6063944 of kijk op www.mpo.nl.

Goud, zilver, kunst, curiosa en militaria

In de la ligt nog die gouden ketting van oma. Ergens ligt nog een potje met oude sieraden. Dat oude beeldje of die zilveren miniatuurtjes in de kast, zijn die nog wat waard? En hebben die oude onderscheidingen en militaire spulletjes nog waarde? Allemaal vragen met betrekking tot goud, zilver, kunst en curiosa of militaria. Bezoek eens onze open inloopdag, elke donderdag van 10.00 tot 16.00 uur. U bent dan welkom bij MPO/Heritage op de Energieweg 7 te IJsselstein, vlakbij Utrecht, voor een gratis en vrijblijvende taxatie. Aansluitend krijgt u desgewenst advies met betrekking tot verkoop of verzekering. Voor meer informatie: 030-6063944.

Zeeheldenfestival

Het Zeeheldenfestival staat voor de deur! Al veertig jaar is het Prins Hendrikplein in Den Haag ieder jaar het toneel voor muziek, straattheater, kinderactiviteiten en gezelligheid, voor en door bewoners van het Zeeheldenkwartier. Wat ooit begonnen is als een klein buurtfeestje is in de loop der jaren uitgegroeid tot een meerdaags festival. Naast een kraampjesmarkt, een open podium en diverse activiteiten voor kinderen zijn er veel optredens van diverse bands op het gezellige plein. Nog even en dan zijn alle bands en acts bekend! Hierbij alvast een voorproefje: eerste klas latino fiesta van Sindicato Sonico; de Haagse band Haylid met hun rockende, groovy nummers; en traditionele Anatolische muziek van Ten-Hut. Vijf dagen lang vieren we dat het Zeeheldenkwartier een heerlijke plek is om te wonen, te werken, te leven. Klein maar groots en gratis en voor niets!

Wanneer & waar: woe 29 juni t/m zo 3 juli, Prins Hendrikplein
Meer info via zeeheldenfestival.nl

Residentie Orkest gaat de Haagse wijken in

Met *Stadsessies* gaat het Residentie Orkest de Haagse wijken in en brengt zo muziek dichtbij. Buurthuizen, wijktheaters, parken en tuinen worden gevuld met de mooiste muziek. Ontmoet tijdens deze korte concerten medebewoners uit de buurt en musici van het Residentie Orkest. Zo speelt het koperkwintet van het Residentie Orkest op 15 juni in Stadsdeelkantoor Laak onder meer de *Ouverture Wilhelm Tell*, *Can you feel the love tonight?* en het thema uit de film *The Pink Panther*. Bovendien is er een gezamenlijk optreden van de blazers met breakdancers van H3C en een gratis breakdanceworkshop voor kinderen en jongeren. Op 22 juni speelt hetzelfde kwintet een verrassend en afwisselend programma van zo'n drie kwartier in Museum Beelden aan Zee en er is een optreden van Xem Vermeij en Gudrun Blok. Deze deelnemers aan Stage Your Voice dragen onder meer *Bekloppen beton* voor, een spoken word over kansenongelijkheid. Ten slotte speelt het koperkwintet op 25 juni in het Zuiderparktheater de sonate uit *Die Bänkelsängerlieder*, de *Ouverture Wilhelm Tell*, *Habanera*, *Can you feel the love tonight?*, het thema uit de film *The Pink Panther* en de *Soft Shoe Shuffle*. Daarnaast is er een gezamenlijk optreden van de blazers met de rappers Arjan en Glodi van H3C.

Wanneer & waar: woe 15, woe 22 & za 25 juni, Stadsdeelkantoor Laak, Museum Beelden aan Zee, Zuiderparktheater
Meer info via residentieorkest.nl

A Mile in My Shoes

Winternachten festival is erin geslaagd *A Mile in My Shoes*, een interactief kunstproject van de Britse kunstenaar Clare Patey naar Den Haag te halen, waarbij bezoekers letterlijk in de schoenen van een ander kunnen staan en iemands verhaal horen tijdens een korte wandeling.

Voor Winternachten werden Haagse verhalen toegevoegd aan de 'schoenendoos'. Voor de Nederlandse première van dit internationaal succesvolle project zijn de afgelopen weken dertig gloednieuwe, Nederlandstalige en grotendeels Haagse verhalen toegevoegd aan de collectie. Op een briljante manier onderzoekt *A Mile in My Shoes* hoe storytelling een persoonlijke relatie verandert en hoe de kracht van empathie vooroordelen en conflicten tegengaat. Want als je de ander z'n verhaal kent, hoe kun je hem dan nog afwijzen? Kom tien minuutjes wandelen en luisteren naar deze bijzondere verhalen! Deelname is gratis, je hebt geen ticket of reservering nodig. Er zijn ook Engelstalige verhalen beschikbaar.

Wanneer & waar: t/m 19 juni op het Spuiplein, vanaf 22 juni in het Zuiderparktheater

Ooievaart organiseert een Midzomeravondvaart

Rond de langste dag van het jaar organiseert de Ooievaart een Midzomeravondvaart. In de rust en het verstilde licht van de midzomeravondschemering vertellen gidsen romantische, dramatische en niet te vergeten ook hilarische verhalen van vroeger en nu. Naast de verhalen word je gedurende de vaart getraakteerd op sfeervolle zang. Zwanen, reigers, futen en nijlganzen, ze maken even plaats voor de boten. Op sommige plekken komt de geur van lindebloesem je tegemoet. Nooit is het begrip 'onthaasten' duidelijker voelbaar! In verband met de brughoogtes vaart De Ooievaart met open boten. In geval van regen zijn er poncho's op de rondvaartboten beschikbaar. Daarnaast is het niet mogelijk om rolstoelen, kinderwagens en rollators aan boord mee te nemen. Deze kunnen worden gestald bij het havenkantoor aan de Bierkade.

Wanneer & waar: vr 17 & za 18 juni, vr 24 & za 25 juni, Havenkantoor Ooievaart, Bierkade 18b
Meer info via ooievaart.nl

Dag van de Architectuur

Dit jaar is het thema (T)huis. In Den Haag zijn er momenteel veel (tijdelijke) verhuisbewegingen van instellingen door de stad. Instellingen zijn in hun nieuwe onderkomen getrokken of vestigen zich juist in hun tijdelijk huis. Zo zijn het Conservatorium en de cultuurinstellingen NDT en het Residentieorkest definitief ingetrokken in Amare. En zijn de Tweede Kamer en de Eerste Kamer (en alle ondersteuning) juist uit het Binnenhof vertrokken. Daarnaast liggen er allerlei plannen waarbij nog meer instellingen veranderen van plek. De Koninklijke Bibliotheek en de verschillende musea in het gebouw moeten verhuizen en ook andere musea en instellingen hebben grote plannen. Maar de vraag hoe maak je de stad tot thuis is ook een groter verhaal. Het gaat ook over het gebruik en inrichting van de openbare ruimte. Hoe zorg je dat iedereen zich daar thuis voelt en dat deze ruimte alles biedt voor een moderne stad. Wat betekent de klimaatverandering voor de versteende stadswijken? Het landelijke thema van de Dag van de Architectuur is Architectuur/ Klimaat. In Den Haag wordt dit concreet gemaakt door activiteiten te organiseren met het sub-thema: 'mijn gebouw, jouw gebouw'. Dag van de Architectuur geeft het publiek de kans de bijzondere gebouwen van Den Haag van binnen te beleven. Talrijke gebouwen in de stad, die normaal gesproken niet toegankelijk zijn, openen tijdens deze dag hun deuren. Let op: verschillende locaties zijn alleen op voorinschrijving te bezoeken (via de site). Ook dient men (bij rijksgebouwen) altijd legitimatie mee te nemen en is fotograferen niet in alle gebouwen toegestaan.

Wanneer & waar: za 18 juni, 10.00 - 17.00u, diverse locaties in het centrum
Meer info via dvda-den Haag.nl

Soldaat van Oranje – De Musical

Verras je vader!

Vaderdag op 19 juni is al bijna in zicht. En wat is er nou leuker dan met je (schoon-) vader of degene die een vader-figuur voor jou is, op stap te gaan! Verras je dierbare dan met dit bijzondere cadeau, het vader-arrangement: tickets op een dag naar keuze, in de pauze drinks & snacks én de Soldaat van Oranje - De Musical pilotenbril ter herinnering aan jullie bezoek. Tip: Combineer je trip met een lunch of diner bij ons in restaurant Noordeinde, een bezoek aan Museum Engelandvaarders in Noordwijk of een bezoek aan het strand...

Het verhaal

Soldaat van Oranje – De Musical ging op 30 oktober 2010 in première en is gebaseerd op het waargebeurde verhaal van één van onze grootste verzetsstrijders: Erik Hazelhoff Roelfzema. Als de Duitsers in 1940 Nederland binnenvallen, heeft de Leidse student Erik Hazelhoff Roelfzema met zijn vrienden een onbezorgd studentenleven. De dan ongeveer 23-jarige jongens realiseren zich als donderslag bij heldere hemel dat niets meer hetzelfde is. Vriendschap en

liefde zijn niet langer vanzelfsprekend. De oorlog zet alles op zijn kop, alle verhoudingen staan op scherp. Iedereen moet zijn eigen keuzes maken...: Ga je vechten voor Vrijheid, Volk, Vaderland? Steek je je kop in het

“Al méér dan 3,2 miljoen bezoekers”

zand en studeer je door? Of kies je doelbewust voor de vijand? Aan het begin van de oorlog ontsnapt Erik naar Engeland van waaruit hij zendapparatuur naar

Nederland smokkelt en als piloot betrokken is bij bombardementen op Duitsland. Hij wordt adju-

dant van Koningin Wilhelmina en ontvangt voor zijn verzetswerk al tijdens de oorlog de Militaire Willemsorde, de hoogste Koninklijke onderscheiding.

Scène uit *Soldaat van Oranje – De Musical*. Foto: Joris van Bennekom

aterrecord op haar naam gezet, de meeste bezoekers ooit! Eind augustus 2021 werd de productie op de Uitmarkt bovendien bekroond met de Musical Award

Soldaat van Oranje – De Musical geeft aanleiding om het hier binnen uw familie of vriendenkring over te hebben.

Veteranendag

Nederland bedankt de veteranen die ingezet zijn in dienst van de vrede, nu en in het verleden. Sinds 2005 wordt op de laatste zaterdag van juni de Nederlandse Veteranendag georganiseerd in Den Haag. Dit om de erkenning en waardering voor de meer dan 100.000 veteranen in Nederland te vergroten.

Lees alles over veteranendag op: www.veteranendag.nl

Scène uit *Soldaat van Oranje – De Musical*. Foto: Joris van Bennekom

Vader-arrangement!

Scan de qr-code & boek direct het vader-arrangement:

- Geldig voor voorstellingen vanaf 22 juni t/m 31 december 2022 (rang naar keuze)
- Twee drankjes (Hollands assortiment) en hartige hapjes in de pauze
- Dé Soldaat van Oranje - De Musical pilotenbril (1x per 2 personen)

Mijlpalen

Soldaat van Oranje - De Musical ging 11,5 jaar geleden in première in een voor deze voorstelling gecreëerd theater. Het publiek beleeft de voorstelling, met inmiddels meer dan 3,2 miljoen bezoekers, in een 360 graden draaiende theaterzaal en wordt zo het waarachtige verhaal ingetrokken. Sinds 31 december 2013 is *Soldaat van Oranje - De Musical* de langstlopende voorstelling uit de Nederlandse theatergeschiedenis en op 27 november 2015 heeft de productie ook het laatste te verbreken the-

Waargebeurd verhaal dat doorverteld moet worden

De voorstelling vertelt een belangrijk verhaal over onze vaderlandse geschiedenis dat doorverteld moet worden. Zo houdt de voorstelling onze geschiedenis in leven. Niet alleen de geschiedenis van Erik Hazelhoff Roelfzema, maar ook die van alle andere Nederlanders die keuzes moesten maken in '40-'45. Zo heeft iedereen zijn eigen oorlogsverhaal. Verhalen die het waard zijn om door te vertellen. Door (groot)ouders aan kinderen en kleinkinderen. Door ouderen aan jongeren.

Generatie-aanbod

Geef de geschiedenis door aan de volgende generatie. Ga samen met familie of vrienden naar *Soldaat van Oranje – De Musical* en maak gebruik van het generatie-aanbod (15% voordeel). Info: www.soldaatvanoranje.nl/generatie-aanbod of scan onderstaande qr-code.

Meer informatie over de voorstelling kunt u vinden op: soldaatvanoranje.nl

Haagse Geluiden gaat over Haagse muziek, dansgelegenheden, muziekwinkels en platenzaken in de jaren '50, '60 en '70.

Westwood

De oer-Haagse club (discotheek) Westwood is november 1967 opgericht door voormalig wildhoef Kikker Hans Wiesman en zijn buurjongen Nees Burgersdijk. Gestart wordt in de Boshut in Meer en Bosch, maar deze blijkt door de overweldigende belangstelling al snel te klein, en er wordt verhuisd naar de naast gelegen Wagenschuur. Hier begint de Westwood-legende.

Je moet lid zijn en het bewijs van lidmaatschap is een genummerde penning met logo, nu een collectors item. Westwood is een combinatie van west Den Haag in het bos en de tegenhanger van de naam van de populaire acteur Clint Eastwood. Medio 1970 wordt er verhuisd naar wachtgebouw A op het net zo roemruchte Milvakamp aan de Duinlaan. (Milva = Militaire Vrouwen Afdeling). Wie herinnert zich niet - behalve het drinken, vrijen en dansen - de tafelfootbalcompetities, autorally's, films, Las Vegas Nights, de paardenrennen, ome Karel, opbouw poker

en vele andere klassiekers. De voormalige gevangenis voor militaire dames wordt een bevrijdingsoord voor Haagse m/v kakkers van hockey, cricket/voetbal en tennisverenigingen als Quick, HBS, HRC, HVV, HDM, HGC, Leimonidas, Cartouche, Mets, Groen Geel, Berg en Dal en KZ. Het Milvakamp ligt min of meer schuin tegenover de H.V. & C.V. Quick en wordt door de leden als hun tweede clubhuis gezien. De vraag zal altijd blijven hoeveel kampioenschappen deze bunker Quick heeft gekost. Door de sloopwoede van Den Haag moet ook dit gebouw wijken. Wat duizen-

Laan van Poot 7, discotheek West-Wood. Foto: Paul Steunebrink

den Woodleden al die jaren niet is gelukt staat op het punt te gebeuren; eind februari 1992 zal met grof geweld het allerlaatste Milva gebouw met de grond gelijk worden gemaakt. Na een tijdje rollebollen met de gemeente krijgt Westwood een nieuw gebouw op het parkeerterrein van de duinwaterleiding aan de Laan van Poot nr. 7, naast de befaamde Houtrusthallen. Vanaf 1980 is de leiding van Westwood in handen van voormalig barkeeper/ dj Douglas Marshall (El Jefe) en Eelco

Hazelhoff. Beroemde leden zijn onder andere prins Willem-Alexander, Ed Nijpels, Reinout Oerlemans, Boris Bayer, Joke Bruijs, Theo Dietz, Naomi v. As en Mario v.d. Ende. Veel bekende oud-Wildhoef Kikkers zijn lid, waaronder Eric Dordregter, Jaap v.d. Willigen, Jan v.d. Ligt, Ben v.d. Lubbe, Paul Fromberg, Fritz Al, Bally Nienhuis, Theo v. Unnik, Wart Groenendaal, Ben Wetters en ikzelf. In 1999 starten Ben Wetters en ondergetekende de roemrucht Classic Party's. Zij worden een

begrip, zijn uitsluitend bedoeld voor babyboomers, met livemuziek van bekende bands. De babyboomers komen niet meer op de Puch, maar als gegoede vijftigers in luxe bolides. In 2006 volgen The Young Classic Party's, voor de kinderen van de babyboomers. In 2017 reikt de gemeente aan Westwood De Haagse Parel uit. Bekende barkeepers zijn onder andere Michiel Gunning, John Heydanus en Robbie Klijn. Wie heeft er niet gedanst op dj Bart, Eelco Fromage, Geerd Paul Haga of Dim en wie heeft nooit te maken gehad met deurwachters Jaap of Wendell? Op het moment van schrijven is de leiding in handen van Vincent Marshall (neef van Douglas), bestaat de Wood 55 jaar en is daarmee de langst bestaande club/ discotheek van Nederland. Een waar Haags fenomeen.

Robert Mindé
romin@ziggo.nl

‘Het origineelste vaderdagcadeau!’
Een abonnement op De Haagse Tijden en een heerlijke Haagsche Kakker cadeau!

Neem een abonnement op De Haagse Tijden en haal een heerlijke Haagsche Kakker op bij Bakkerij Hessing.

JA, ik neem een abonnement of geef er een cadeau. U ontvangt dan iedere 14 dagen de krant in de brievenbus. Ik maak het bedrag over op NL08 RABO 0129 9222 93 t.n.v. Brückel Reclame BV

Stuur de bon in een gefrankeerde envelop naar: De Haagse Tijden
Laan van Meerdervoort 174
2517 BH Den Haag
of mail alle gegevens naar:
dehaagsetijden@bruckel.nl

Uw naam: _____
Telefoon: _____
E-mailadres: _____
Naam ontvanger: _____
Straat + huisnr.: _____
Postcode + Woonplaats: _____

- ☐ Halfjaarabonnement Nederland € 40,00
☐ Jaarabonnement Nederland € 75,00
☐ Jaarabonnement buitenland € 95,00

Deze actie is alleen geldig voor abonnementen afgesloten tot 25 januari 2022.

Puzzelpagina

1 SUDOKU

					6		4
7						1	
			2		5		
3				1			7
				4	9		
8	2	6		9			
9	7	5	6				
2	6		9				5
				3	7		

Puzzel & Win!

In elke editie van De Haagse Tijden kunt u verschillende puzzels maken.

U kunt de oplossingen tot 23 juni 2022 mailen naar puzzel@dehaagsetijden.nl.

Mocht u de oplossingen weten van de puzzels op deze pagina, dan maakt u kans op deze leuke prijs van de Fifties Store!

Oplossingen vorige editie:
Sudoku: 4
Kruiswoordpuzzel: Receptionist
Woordzoeker: Nachtportier

Win de CD van The Clarks-medleys t.w.v. € 17,95.

Wie kent ze niet, The Clarks! Heeft u ze ook wel eens live gezien ergens in Den Haag? We geven er maar liefst 5 weg.

Verkrijgbaar bij de Fifties Store, www.fiftiesstore.nl.
Namensestraat 73 - 2587 VX Den Haag - 070 3585810

2 ZWEEDSE PUZZEL

1000 gram		dominee		uitroep van afkeer		part		binnen-vaartuig	
leidsman		gezet				plat vaartuig		huidploo	
4				zangspel					
				deel v.e. geraamte					
Chinese munt				actie-radius		3			7
stad in Japan				honingbij					
						Alpen-weide			zwaard-walvis
						nikkel			
op alle plaatsen	verlichting	vulkaan op Sicilië				riv. in Italië			
		muziek-tempel				lichaams-deel			
				bijen-houder					
				meester					
levens-lucht						plots	ieder		5
een zekere							hemel-brood		
				hoofdstad v. Italië				seintaal	
				cadans					
kever				deel v.d. hand					vlees-stokje
zeuren				knock-out					
1						8	gesneden stier		2
							water-kering		
mensen-menigte		mosvlakte				6			
		onzes inziens							
				voorzetsel					
						9			
nihil							honing-drank		

Wij feliciteren de winnaar van de vorige editie met een mooie prijs, aangeboden door de Fifties Store.

De twee Elvis Presley T-shirts gaan naar:

Marijke van der Klooster te Voorburg
Astrid Bubbert te Leidschendam

Let op! U dient de prijs zelf op te halen bij de Fifties Store.

3 KRUISWOORDPUZZEL

1	2	3		4	5	6
		7		8		
				9		
10	11		12		13	
						14
15		16		17		18
	19		20		21	22
23		24			25	
27	28				29	
						30
31						32
33		34	35	36	37	38
					39	
		40			41	
					42	
45				46	47	
						48
50			51			52
						53
		54			55	56
57					58	

Horizontaal:

- 1 tegenspoed
- 4 optisch hulpmiddel
- 7 mat 9 laag
- 10 stannum (afk.)
- 12 voedingsstof
- 14 titel
- 15 wilde haver
- 17 lokspijs
- 18 erfelijk materiaal
- 19 bijgeluid
- 21 gedorste halmen
- 24 Engelse omroep
- 25 jaartelling
- 27 uitroep
- 29 heester
- 31 Europese Unie
- 32 water in Friesland
- 33 landbewerking
- 37 filmprijs
- 40 loflied
- 41 halsbont
- 42 vrouwelijk dier
- 43 vis
- 45 golfterm
- 46 voordat
- 48 Europees
- Monetair Stelsel
- 50 inhoudsmaat
- 51 gezwel
- 53 ijzer
- 54 muurholte
- 55 zelfkant
- 57 onversneden
- 58 staat in Amerika

Verticaal:

- 1 vreemde munt
- 2 muziekschijfje
- 3 vragend vnw.
- 4 mondstuk
- 5 radon
- 6 vreemde munt
- 8 mislukking
- 9 blunder
- 11 gevangenis
- 13 wettelijke aansprakelijkheid

- 14 dochter van Cadmus
- 16 muziekinstrument
- 18 bezinksel
- 20 in bezit van
- 22 vlekkenwater
- 23 boom
- 26 riv. in Frankrijk
- 28 deel v.h. lichaam
- 30 één en ander (afk.)
- 34 afvoerbuis
- 35 pl. in Gelderland
- 36 zeegod
- 37 elfenkoning

- 38 zangnoot
- 39 drinkgelegenheid
- 42 korrelig
- 44 televisiezender
- 45 informatiedrager
- 47 emeritus
- 49 rustteken
- 51 aanduiding op vrachtwagens
- 52 koordans
- 54 heden
- 56 Japans bordspel

ZOU U GRAAG ANDERE MENSEN
WILLEN ONTMOETEN?
OF HEEFT U ALS MANTELZORGER
BEHOEFTE AAN EEN
LUISTEREND OOR?

WWW.HAAGSONTMOETEN.NL

'Vanochtend samen
de krant gelezen.
Zo hoor ik meer,
weet ik meer,
begrijp ik meer.'

Shanti - 72 jaar

HAAGS ONTMOETEN
Uw plek in de wijk

Er zijn 50 locaties. Er is er altijd een bij u in de buurt!
Kijk op www.haagsontmoeten.nl voor meer informatie.